

ΕΣΤΙΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Βραβευθὲν ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισίοις Συλλόγου πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλλ. σπουδῶν,
ἀξιοθὲν ἀργυροῦ μεταλλίου ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς Δ'. Ὀλυμπιάδος,
καὶ χαλκοῦ ἐν τῇ παγκοσμίῳ Ἐκθέσει τοῦ 1889.

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΟΓΔΟΥΣ

1889

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΤΟΥ
ΑΥΤΟΥ ΑΡΙΘ.

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧΜΑΣ 6. - ΔΕΔΕΜΕΝΟΣ ΔΡΑΧΜΑΣ 8.

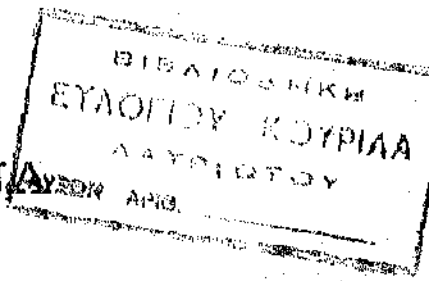
ΑΘΗΝΗΣ

ΕΚΔΟΤΑΙ

Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΙ Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ ΕΝ Τῃ ΟΔῳ ΠΑΡΟΡΘΑΓΩΓΕΙΟΥ ΑΡΙΘ. 12 ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΟΔΟΝ ΣΤΑΔΙΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A
 Άδαμαντοκόποι (Οί) 123
 Άδελφοί 161
 Άδελφος (Η) δόξα 26, 39.
 Άθήναις (Η) πρικήπεια τῆς Ουαλλίας ἐν) 44
 Αίμυλία Γαλόττη 226.
 Άϊφελ (Γουσταύος) 34
 Άκαδημία (Η γαλλική) καὶ ὁ Σαρσαί 405.
 Άληθινὸν (Έν) παραμῦθον 253
 Άνάλευτα. Ἱστορία τῶν ἐκθέσεων 45.—Η ἀνοδοδετική τέχνη 337.—Η Ὁρέστεια ἐν Δαρμιστάτῃ 355.—Τὸ θερμὸν ὕδωρ 386.
 Άνθη κυλαμίας 300.
 Άπόμαχος (Ο) 373.
 Άπρηνιμονευμάτων (Έκ τῶν) Ἑλληνας ὑπουργοῦ 29.
B
 Βαλαωρίτης (Άριστοτέλης) 49, 65.
 Βαλαωρίτου (Άριστοτέλους) ἀνέκδοτοι ἐπιστολαὶ 54, 68.
 Βάσανα καὶ βέλταμα Ποίημα 111.
 Βασιλόπαιδα (Ἐἰς τὸν) Γεώργιον Ποίημα 95.
 Βλέπομαι; (Ἠώς) 22.
 Βομβόλης (Έπιστολὴ ἐκ) 156.
 Βρινδις 113.
 Βρυκόλακας (Ο) Ποίημα 206.
Γ
 Γελοιογραφία (Η) ἐν Ἑλλάδι 289.
 Γυρισμὸς ποίημα.
Δ
 Δημόδωτος Ποίημα. Ἄσμα τῶν σπογγαλιῶν ἐν Καταλλορίζῳ 80.—Βορείου Εὐβοίας 110.—Δίστιχα Κυθήρων 347.
 Δίστιχα 182, 196.
 Δὸν Πέτρος (ὁ Αὐτοκράτωρ) ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ καὶ κατ' οἶκον 368.
 Δωδὲ (Άλφόνσος) 2.
E
 Έπιστολὴ τῆς Α. Υ. τοῦ πρίγκηπος τῆς Σ. Μάντιγγεν 111.
 Έδῶ κ' ἐκεῖ 40, 32, 48, 112, 128, 144, 160, 176, 192, 208, 224, 240, 256, 272, 288, 303, 324, 340, 356, 372, 388, 404, 420, 432.
 Έκδικησις (Η) τοῦ Κόντε Κόμη 34.
 Έπιστημονικαὶ διαλέξεις. Πραγματοστικά τοῦ καιροῦ 267.—Τὸ βρόμετρον 282.
 Έπιστημονικαὶ πινακίδες Ἀστρονομικὰ αἰνίγματα. Ἡ καταστροφὴ τῶν γελιδόνων, Ἄμμος ἄδουσα 48.—Ἑγγείρησις ἐπὶ ὀπνωτισθείσης 159.—Καμῆται κατατεμνόμενοι 324.
 Έρυθρός (Ο) οἶκος 177.
Z
 Ζαλόγγῳ (Η) ἐν καταστροφῇ 285.
Η
 Ἡθελὰ νῆμαι Ποίημα 223.
Θ
 Θάλαμηγός (Η γερμανική) Κοεντζόλλερν 304.
 Θεσσαλίαν (Έκδρομὴ εἰς) 8, 20, 38.
 Θρησκευτικὴ (Η) ἀνογὴ 389.
 Θυμάσαι; Ποίημα 143.

I
 Ἰάκωβος Βασιλεὺς Πραγκλιδῆς 214.
 Ἱατρικαὶ διαλέξεις. Περὶ λουτροῦν 73.—Ζέλη ἐκ τῆς θαλάσσης, ζέλη ἐκ τῶν ὄρειων, ζέλη ἐκ τῆς ἀμαζοδρομίας 109.
 Ἰδρυσις (Η πρώτη) κοινοτικῆ σχολεῖου 85, 107.
 Ἰσπανικαὶ παραμῦθον 84.
 Ἱστορία (Η) τοῦ πάππου 43.
 Ἰγυροαγνώμονες (Οί)
K
 Καινουργίς (Τὸ) βαγόνιον 242.
 Καιροῦ (Τὰ προμηνύματα τοῦ) 431.
 Καὶ τότε! Ποίημα 240.
 Καλαβρυτιναὶ ἀρχαιοτήτες 298.
 Κάλλιος ὁ Ζακύνθιος 341, 357, 375, 391.
 Καπετάν (Ο) Γεώργιος 325.
 Κόσμου (Τὸ τέλος τοῦ) Ποίημα 414.
 Κριεζώτῃ (Η δεξιὰ τοῦ) 353.
 Κρόσ φιλί, Ποίημα 126.
Λ
 Λαογραφία. Ποίησις τῶν γυναικοκρατουμένων 14.—Η ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Ἡλία ἐν Καταλλορίζῳ 63.—Ἡ μύσσα τῶν Ἀλβανῶν 78.—Ἑγγλικά δεῖπνα 191.—Αἱ ἀμαζόνες τοῦ Σιάμ 228.—Ἡ Ἀηδῶν 430.
 Λεσπόδωτος Α' βασιλεὺς τοῦ Βελγίου 129, 145, 164, 192, 153.
 Λευκώματος (Έκ τοῦ) τῆς δεσποινίδος 388.
 Λημνηθηθεῖσαι σελίδες. Ἡ ἄλωσις τῆς Παστίλλης 12.—Γλωσσικαὶ θεωρίαι 46.—Ὅλο γελῶ 47.—Ἡ καταδίωξις τῶν Κολοκοτρωναίων 238.—Χλόη-Γρασιδί 234.
M
 Μάνα καὶ γυῖος Ποίημα 126.
 Μαρία ἡ Πενταγώντισσα 97.
 Μάτια μου μαῦρα 1 Ποίημα 154.
 Μενδρασεῖδες καὶ Σοφτάδες 140.
 Μεγάλλιον (Τὸ) 269.
 Μία, Ποίημα 353.
 Μονομαχία (Η) 14.
 Μουσεῖον (Τὸ αὐτοκρατορικὸν δώματιαν) 250.
 Μυσσὲ (Ο) πρῶτος ἔρωσ τοῦ Ἀλφρέδου) 94.
N
 Ναύτου (Η ἐπιστροφὴ τοῦ) Ποίημα 62.
 Ναύτη (Η χῆρα τοῦ) Ποίημα 175.
 Ναύτου (Ο ἀποχωρισμὸς τοῦ) Ποίημα 10.
 Νεαρά περὶ μνηστείας 282.
 Νέοι Θεοὶ 209, 227.
 Νεράϊδα, Ποίημα 150.
 Νόμοι (Οἱ ἑλληνικοὶ) 335.
Ξ
 Ξερά γαρύφαλα (Ξε δὴ) Ποίημα 335.
Ο
 Οἰκογενειακὴ σκηνὴ 421.
Π
 Παίγνια: Ὁ λοβύρινθος 80, 90.
 Παπουλάκη (Σημειώσις περὶ τοῦ) 63.
 Παράθυρόν του (Τὸ) 137.

Παράφρων 81, 101.
 Περὶ τῆν γῆν 15, 31, 47, 69, 79, 95, 111, 127, 144, 160, 175, 192, 208, 224, 240, 256, 271, 288, 303, 324, 340, 256, 372, 388, 401, 420, 432.
 Πρακτικαὶ γνώσεις: Φυλλήτισθε ἀπὸ τὰς μύζα, 16.
 —Κατασκευὴ μικροσκοπίου 32. — Εὐκολωτέτη ποντοκαπλιε 48. — Τὰ ὕδα τῶν νηπίων 112. — Εὐκόλον ὑδροκαθάρτηριον 128. — Διατήρησις σταφυλῶν 144. — Χρησιμοποίησις τοῦ πλοσῶ τῶν ποταμῶν 178.
 — Πῶς γνωρίζονται οἱ ψευδεῖς λίθοι 224. — Οἱ μύρμακας καὶ ἡ κικωλία 240. — Φυλλοκαπλιε 256. — Ἡ γίνουσι παρὰ τῶ ἀνθρώπων 272. — Συγκόλλησις ἀγγείων ἐκ πορτελίνης 301. — Δεῖ νὰ μὴν καπνίζῃ ἡ λάμπα 324. — Πῶς καθαρίζονται τὰ γύφισα ἀγγέλματα 356. — Τὸ κριθαράκι 388. — Παρασκευὴ ἐνὸς μόνου κυπέλλου τοῦτου 404.

Ρ

Ροδάκινα (Τὰ) 102.

Σ

Σαπφικὰ 404.
 Σημαία (Ἡ) τῆς Γαλλίας 91.
 Σημειωματαρίου μου (Ἐκ τοῦ) 43.
 Σημειώσεις: Εὐτυχῆς κροατικόν, Ἱστορικόν βιβλίον, Φῶλλος κατακτητῆς 18. — Κατάλογος ἐδεσμάτων 42. — Ἀπογραφικὰ σημειώσεις, Δέσιμον ἀερίστατον, Ὁ σιδηρεὺς αἰὼν 64. — Παράδοξος ὄφραπαγίς, Γυναῖκες κάπνισται 80. — Πληθώρα ἐπιστημῶν, Ὁ σαρμὸς ἐν Ἰαπωνίᾳ, Ἡ λύσσα ἐν Παλαισίαι 96. — Ἀπογραφικὰ σιδηροδρόμων 111. — Ἐμπόριον τῆς Ἑλλάδος, Τὸ ἐμπορικόν ναυτικόν τῆς Ἑλλάδος, Ἀπογραφικὰ ἡμερησίων 127. — Ἐμπορικὰ σχέσεις τῆς Ἑλλάδος, 143. — Στρατάρχης καὶ ὑπολογαγός, Τριάντα χιλιάδες περιστερῶν, Τεθαμμένος χρυσός, Κίνησις ταχυδρομῶν καὶ τηλεγράφων 159-160.

— Ἑλληνικοὶ τηλεγράφοι, 350 χιλιάδες κόμισι, Ἰταλικὴ διάφορ, Ὁ ἀλεξιέραυτος σαρμὸς 178. — Ὁ Ἰπὸ τοιλόθε ἐπαίτης, Ὁ Ἀρχιμήδης τοῦ Μερσιέ, Ὁ ζῆθος τοῦ Μονόγρου, Οἱ γεωφῶγοι 207-208. — Λί καλόγλωσσαι γυναῖκες 224. — Ἰοναίκες κάπνιστοῦται, Οἰκίαι ἐκ χαλκῶν 256. — Δώδεκα ἐτῶν ὕπνος 272. — Ὁ νεώτερος δημοσιογράφος 288. — Τὸ νέον ἔργον τοῦ Ζολᾶ, Ἀπογραφικὰ τῆς παριστινῆς ἐκδόσεως 339-340. — Ἀμερικανικὸς γάμος, Φοιτῆδες μονομαχία, Ἰταλὴ ἐνὸς φιλήματος, Ἡλικία τῶν πετηνῶν 371-372. — Μουσικοὶ νεωτερισμοί, Στατιστικὴ τοῦ στομάχου 388. — Πῶς ἐδυνάτισεν ὁ Ζολᾶ 407.

Ἐκέψαι καὶ γνῶμαι 32, 34, 75, 103, 126, 137, 157, 186, 215, 231, 245, 263, 303, 324, 338, 344, 371, 377, 403, 420, 430.

Σκωτίας (Περὶ) 305.

Τ

Τραγοῦδι τοῦ Ἀργαλειοῦ 321.

Τρελλή (Ἡ) Ποίημα 191.

Υ

Υπογραφή (Ἡ) τοῦ Μ. Ναπολέοντος 122.

Υπογραφή τῆς περιηγητικῆς Σοφίας 305.

Υπουργεῖα καὶ βουλαὶ τῆς Ἑλλάδος 417.

Φ

Φέγγος (Ἰπὸ τῷ) τῆς σελήνης 76.

Φραγῶν καὶ Ἰσλαρ 5, 17, 35, 59, 70, 86, 103, 117, 132, 151, 167, 188, 197, 216, 233, 246, 263, 277, 293, 321, 328, 347, 361, 378, 395, 408, 423.

Φωνογράφος (Ὁ νεώτατος) 155.

Φωσφόρος (Ἐπίσκεψις εἰς τὴν ἐν Ζακύνθῳ οἰκίαν τοῦ) 258, 274.

Χ

Χριστιανός Θ' 271.

Χρόνου (Τραγοῦδι τοῦ) 431.

ΕΙΚΟΝΕΣ

Ἄϊφελ (Γουσταῦος) σ. 33.
 Ἄϊφελ (Ὁ πέρσης) σ. 41.
 Γελσιογραφίαι σ. 289-292.
 Γεώργιος (Ὁ βασιλόπου) σ. 273.
 Γουλιέλμος Β' σ. 225.

Δωδὲ (Ἀλφόνσος) σ. 1.
 Κωνσταντῖνος (Ὁ διάδοχος) σ. 241.
 Χοσιντζόλλερν (Ἡ θαλαμηγός) 304.
 Χριστιανός Θ' σ. 257.

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΙΑ' ΕΤΟΣ ΑΡΤΗΣ

Καραλάμης Ἄννης, Ἰωακείμ Βαλαβάνης, † Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης, Βερνάρδος πρίγκιψ τῆς Σαξονίας Μάινινγκεν—† Μ. Βιζυηνός, Δ. Βικέλας, Λέγουστος Βόλις, Ν. Γουλιμής, Α. Δημητριάδης, Ἀγ. Διάμαντάρης, Α. Διομήδης Κυριακός, Ἰάκ. Χ. Δραγῆτης, Γ. Δροσίνης, Ἀργύρης Ἐγκαλιώτης, Δ. Κακλαμάνος, Α. Καρκαθίτσας, Δ. Κορομηλάς, Κάρλος Κρούμπαγερ, Σ. Π. Λάμπρος, Α. Ι. Μάργας, Ἀνδρέας Μαρτζώκης, Στάφανος Μαρτζώκης, Χ. Μελετόπουλος, Ἄντ. Μηλιαράκης, Μ. Μητσάκης, Ἄντ. Μομφερράτος, Τάσος Νεροῦτσος, Γ. Σενόπουλος, Κωστῆς Παλαμᾶς, Π. Παπαγεώργιος, Σ. Παπαγεώργιος, Γ. Παπανδρέου, Κ. Παπαρηγόπουλος, Β. Πατρικίος, † Σ. Πήλικας, Ἰω. Πολέμης, Ν. Ρ. Πολίτης, Ἄρ. Προβελίγος Ἄλ. Ρ. Ραγκαβῆς, Κλέων Ραγκαβῆς, Ο. Α. Ρουσόπουλος, Γεώργιος Σουρῆς, Κ. Ν. Σάββας, Σ. Κ. Σακελλαρόπουλος, Βλάσιος Σκαρδέλης, Ἄντ. Ταγμαδός, Ἡλ. Τσιτσέλης, Χ. Τσιούτας, Θ. Ν. Φιλαδέφειος, Θ. Χ. Φλωρεῶς.

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΟΥΡΜ
ΑΥΣΤΡΩΝ ΑΝΘΩ

ΤΟΜΟΣ ΚΖ΄

Ευρωπαϊκή Έκδοση: Έτη Ελλάδος 12, ή η Ελλάδα 20. — Αρ. Ευρωπαϊκού Έργου: 200. — Αρ. Έκδοσης: 1. — Έτος 1888.

28 Ιουνίου 1888.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΔΙΔΑΧΗ

ΟΠΑΑ ΑΝΕΥ ΚΡΟΤΟΥ ΚΑΙ ΑΝΕΥ ΚΑΠΝΟΥ

(Συνέχεια και τέλος).

Ἡ ἐν γένει ἐξ ἰδίας δράσεως καὶ ἀντιλήψεως ἀπόφασις τοῦ ἀρχηγοῦ εὐκολύνει οὐσιαστικώτατα τὴν διεύθυνσιν τῆς μάχης, διότι ὁ ἀρχηγὸς δύναται νὰ βλέπῃ καὶ ἰσχυρῶς εἶπω καὶ ὑπὸ γενικὴν ἔποψιν, τὴν θέσιν, καὶ τὴν ἀλλαγὴν τῆς θέσεως καὶ τῶν ἰδίων καὶ τῶν ἐχθρικών πυροβολαρχιών, πρὸς δὲ τὴν πορείαν τῆς συμπλοκῆς τοῦ πεζικοῦ, ἢ τὴν πρὸς τὰ πρόσω ἢ τὰ ὀπίσω κίνησιν αὐτοῦ.

Ἡ εὐκολία αὕτη ἐξαφανίζεται, καθ' ὅσον ἡ πυρρίτις τῶν φυσηγίων καὶ ἄνευ κρότου καὶ καπνοῦ.

Συνέπειαι τοῦτου εἶνε ὅτι ὁ διεύθυνον τὴν μάχην ἐξαρτᾶται πολλῶν μᾶλλον ἐξ ἐκείνων, ἅτινα ἄλλοι εἶδον καὶ ἐξηρῶνθησαν, ἢτοι ἐξ ἀγγελιῶν τῶν περιπολιῶν καὶ στρατευμάτων, ἢτοι καὶ ἐκ τῶν ἐκθέσεων ἀξιωματικῶν, τῶν τεταγμένων νὰ πληροφορῶσι περὶ τοῦ ἐχθροῦ καὶ τῆς πορείας τῶν συμβαινόντων. Τὸ μειονέκτημα τοῦτο καὶ περ μᾶλλον ἐπαισθητὸν κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς συμπλοκῆς, οὐχ ἦντο μὲν τὸ αὐτὸ καὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν αὐτῆς. Ἡ ἀναγνώρισις, διαρκούσης τῆς μάχης, καὶ ἡ πληροφορία περὶ τῆς στάσεως αὐτῆς εἰς τὰ κέρατα ὡς καὶ εἰς μακρὰν πρὸς τὰ πρόσω ἀγωνιζόμενα στρατεύματα, πρέπει νὰ γείνη πολὺ ζωηρότερα ἐν τῇ μέλλοντι. Δὲν δύναται τις νὰ βασίζεται ἐπὶ ἀγγελιῶν τῶν στρατευμάτων. Τὸ ἀνώτατον ἀρχηγεῖον δὲν νὰ ἐκπροσωπῆται εἰς τὰς διαφόρους πτέρυγας καὶ τμήματα τοῦ ἀγῶνος δι' ἰδίων ἀξιωματικῶν, στελλόντων ἐκθέσεις καὶ νὰ διατελῇ συνεχῶς πληροφορημένον δι' αὐτῶν περὶ τῆς ἐκτυλίξεως τῶν συμβαινόντων. Τοῦτο ἐπιφέρει ἀναγκαιῶς τὴν ἐπίγειουσαν ἀβῆσιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀνωτέρων ἐπιτελείων.

Μέχρι τοῦδε ὁ θόρυβος ἀπὸ μακρῶν ἤδη προέδιδε τὴν στάσιν τῆς μάχης εἰς τὰ διάφορα τμήματα, ἢ δ' αἰφνιδία ἀβῆσις τῆς βροντῆς τῶν

ΤΟΜΟΣ ΚΖ΄. 1888.

τηλεβόλων καὶ τοῦ κροταλισμοῦ τοῦ τουφεκιῶν ἠδύνατο νὰ ἐξηγηθῇ ὡς ἐμφάνισις ἐχθρικών ἐπιχειρημάτων ἢ ὡς πραγματικὴ ἀβῆσις τῶν πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἀπεσταλμένων ἐφεδρειῶν. Ἡ παύσις τοῦ τουφεκιῶν ὑπεδείκνυεν ὅτι ἡ συμπλοκὴ εἶχε διακοπῆ ἢ ὅτι ἀποτέλεσμά τι εἶχε λάβῃ χώραν.

Ἐκ τῆς ἀπομακρύνσεως τοῦ τουφεκιῶν καὶ ἐνίοτε τῆς τοῦ κρότου τῶν τηλεβόλων ἠδύνατο τις νὰ ἐξαγάγῃ συμπεράσματα περὶ κινήσεως πρὸς τὰ πρόσω. Ἀπ' ἐναντίας δὲ ἐκ τῆς ἐπι μᾶλλον καὶ μᾶλλον προσεγγίσεως τοῦ τουφεκιῶν ἠδύνατο τις νὰ συμπεράνῃ περὶ τῆς ὑποχωρήσεως τῶν ἀγωνιζομένων εἰς τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ σημεῖον.

Αἱ παρατηρήσεις αὗται θὰ ἐκλείψωσι λοιπὸν ἐν τῇ μέλλοντι ἢ ὁ ἀπὸ ὑπάρχωσι εἰς πολὺ ἀσθενέστερον βαθμὸν. Διὰ τοῦτου ἀβῆσεται ἡ δυσχερεία τοῦ ἀρχηγείου ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν τῆς ἐφεδρείας, τὴν ἐγκαιρὸν προφύλαξιν καταστροφῶν, τὴν ἐγκαιρὸν ἐκμετάλλευσιν κατορθωμάτων καὶ τὴν ἐγκαιρὸν μετάθεσιν πρὸς κατὰδιδῶν ἢ διακοπὴν τῆς συμπλοκῆς.

Ὅταν τὸ στόμα τῶν τηλεβόλων δὲν διμυλῇ πλεονεξία καὶ εἶνε ἄλλοι ἐκ φύσεως, καὶ ὅταν ὁ λεπτός καπνὸς, ὅστις ἀναθρῶσκει ἐξ αὐτοῦ μὲν ἐκάστην βολὴν, μακρόθεν δὲν εἶνε πλέον βραχὺς, τότε ἡ διοίκησις τοῦ στρατοῦ ἢ δὲν δύναται διόλου νὰ διακρίνῃ ἀν ἐχθρικοί τινες πυροβολαρχίαι ἀπεστομώθησαν ἢ ἀν νέαι πυροβολαρχίαι ἐτέθησαν εἰς ἐνέργειαν, καὶ τοῦ τοῦτο ἔγεινε. Τοῦτο δύναται νὰ κατορθώσῃ διὰ τῆς χρήσεως ἀρίστων τηλεσκοπίων, ἀλλ' ἴσως οὐχὶ ἐγκαιρῶς.

Ἐν συντόμῳ, ὅπως τὸ στρατεῦμα ἐν τῇ ἀγῶνι, οὕτω καὶ τὸ ἀρχηγεῖον, εἶνε ἐκτεθειμένον εἰς ἀπρόσπτα τὰ ὅποια εἰς τὰ ἐπι μᾶλλον ἀνάγκη νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψει, τοῦτο δὲ ὡς ἐκ τῆς ἀφανείας τῶν ἐχθρικών καὶ τῶν ἰδίων ὄπλων καὶ τῆς ἐλλείψεως τῶν γραμμῶν ἐκείνων τοῦ καπνοῦ τῆς πυρρίτιδος, αἵτινες ἦσαν πρότερον χαρακτηριστικαὶ μέχρι τοῦδε διὰ τὴν μάχην. Αἱ περιστάσεις αὗται δύναται νὰ γίνωνται ἐπι μᾶλλον ἐπαισθηταὶ διὰ τῆς τελειοποιήσεως τῶν βαλιδόφρων σφαιρῶν τοῦ πυροβολικοῦ καὶ τῆς εὐστοχίας αὐτοῦ καὶ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ ἐπα-

ναληπτικού όπλου μικρᾶς ἔκτασης. Εἶδομεν καὶ εἰς τὰς μάχας τοῦ 1870 — 1871 ὅτι ἐντὸς βραχυτάτου χρονικοῦ διαστήματος (5, 10, 15 λεπτῶν τῆς ὥρας) στρατεύματα κατεστράφησαν ἀπροσδοκῆτως καθ' ὄλοκληρίαν δι' αἰφνιδίου φοβεροῦ πυροβολισμοῦ ἢ ὅτι κατεπυροβολήθησαν μέχρις ἀνικανότητος πρὸς περαιτέρω ἐνέργειαν. Οὕτω συνέβη π. χ. εἰς τὴν γερμανικὴν ταξιαρχίαν τοῦ ἄκρου τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος ἐν τῇ μάχῃ παρὰ τὸ Mars la Tour τῇ 16 Αὐγούστου, εἴτα δὲ εἰς τοὺς ἀκροβολιστὰς τῆς Βασιλικῆς Φρουρᾶς καὶ εἰς τμήματά τινα τοῦ IX σώματος στρατοῦ παρὰ τὸ Amanvillers καὶ τοῦ VII σώματος παρὰ τὴν Γραβελόττην τῇ 18 Αὐγούστου ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Saint Privat.

Εἰς τοιαύτας ἀπροόπτους καταστροφὰς τὰ στρατεύματα καὶ οἱ ἑθνοὶ των πρέπει νὰ ὦσιν ἐτι μᾶλλον προπαρεσκευασμένοι ἐν τῷ μέλλοντι. Ἡ διεύθυνσις τῶν μαχῶν καὶ ἡ διοικήσις τῶν στρατευμάτων ἐγένοντο βεβαίως πολὺ δυσχερέστεραι σήμερον.

Μετὰ νικηφόρον μάχην ὁ καταδιώκων κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς δραστηρίως καταδιώξας, πρέπει νὰ ἐκφοβίξῃ διηνεκῶς τὰς χρηζούσας ἀναπαύσεως φάλαγγας τοῦ ἐν ἡττῇ ὑποχωροῦντος ἀντιπάλου, ὅταν οὗτος θέλῃ νὰ σταματήσῃ καὶ ν' ἀναπαυθῇ. Πρὸς τοῦτο καταλληλότερον εἶνε ἡ συνεχὴς ἐπανάληψις τοῦ πυρὸς προχωρούντων τῶν τηλεβόλων.

Ἐκτὸς τῶν ἀπωλειῶν, ἃς ἐπιφέρει διηνεκῶς εἰς τὸν ἐχθρὸν, πρέπει πρὸ πάντων νὰ ἐνεργήσῃ ἠθικῶς, ἀναγγέλλων τῷ καταδιωκόμενῳ εἰς μεγάλην ἀπόστασιν διὰ τοῦ χαλκοῦ στόματος τοῦ τηλεβόλου, ὅτι ὁ ἐχθρὸς τὸν ἀκολουθεῖ κατὰ πόδας καὶ ὅτι δὲν ἐπαύσει ἀκόμη ἐπιβόλων αὐτῷ τὸν νόμον του. Διὰ τῆς ἄλλοιφειας τῆς μακρόθεν ἀκουομένης βροντῆς τοῦ τηλεβόλου ὁ καταδιώκων χάνει τὸ εἰρημένον τοῦτο ἠθικὸν μέσον ἐπιδράσεως.

Ἀπ' ἐναντίας δὲ τὸ πεζικὸν καὶ πυροβολικὸν τῶν ὑποχωρουσῶν ὀπισθοπορευῶν ἔχουσι τὸ πλεονέκτημα, ὅτι αἱ πρὸς πυροβολισμὸν τῶν καταδιωκόντων στρατευμάτων ληφθεῖσαι θέσεις τοῦ πυροβολικοῦ των εἰσι δυσδιακριτώτεραι.

Ἴν' ἀποκτήσωμεν συγκεκριμέναν ἰδέαν περὶ τῆς ἐπιδράσεως τῆς ἀνευ καπνοῦ καὶ ἀσθενῶς κροτούσης πυρίτιδος ἐπὶ τῆς πορείας τῶν μαχῶν καὶ τῶν ἐτέρων στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψει γεγονότα τινα τῆς ἱστορίας τοῦ πολέμου καὶ τοιαῦτα μάλιστα, καθ' ἃ τὸ ἀπίως ἀκούειν μεμακρυσμένον κρότον τηλεβόλου, ἢ ἡ αὐξήσις καὶ ἡ ἐλάττωσις, ὡς καὶ ἡ προχώρησις καὶ ὀπισθοχώρησις αὐτοῦ παρήγαγον τὰς σπουδαιότερας ἀποφάσεις. Ὑπενθυμίζω ἐνταῦθα μόνον τὴν μάχην τοῦ Wörth τῆς 6 Αὐγούστου 1870. Ὡς γνωστὸν

ὁ σκοπὸς τοῦ ἀρχηγείου τῆς τρίτης Γερμανικῆς στρατιάς δὲν ἦτο νὰ προσβάλλῃ τὴν 6 Αὐγούστου τοὺς Γάλλους, μεθ' ὧν τὴν πέμπτην εἶχον ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν κατὰ μῆκος τοῦ ῥύακος Saar. Ἡθελε τοῦναντίον τὴν 6 Αὐγούστου, νὰ ἀναπτυχθῇ ἐντελῶς ὁ στρατὸς καὶ νὰ συγκεντρωθῇ πρὸς τὰ πρόσω εἰς τὸ νέον μέτωπον καὶ τὴν 7 Αὐγούστου νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τῶν ἀπέναντι συγκεντρωμένων Γάλλων. Ἐπειδὴ ὅμως, δὲν ἦτο ἀδύνατον οἱ Γάλλοι νὰ προύχωρον οἱ ἴδιοι παρὰ τὸ Wörth, τὸ δεύτερον βαυαρικὸν σῶμα, ὑπερῆστατο ἐπὶ σημείου ἰσοψύχους δεξιᾶ τοῦ V πρωσσοῦ Σώματος, εἶχε ἰδιαίτην, ἅμα ἀκούσῃ τὴν 6 Αὐγούστου τὴν βροντὴν τοῦ τηλεβόλου ἐκ τοῦ Wörth, νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τῆς ἀριστερᾶς πλευρᾶς τοῦ ἐχθροῦ. Ὅτε λοιπὸν τὴν πρωΐαν τῆς 6 Αὐγούστου ἠκούσθη πράγματι παρὰ τοῖς Βαυαροῖς κ' ἡ βροντὴ τοῦ τηλεβόλου ἐκ τοῦ Wörth, ἐλόκληρον τὸ δεύτερον βαυαρικὸν σῶμα ἐκλήθη εἰς τὰ ὄπλα καὶ ἐξεκίνησεν ἀμέσως μετὰ μιᾶς Μερραρχίας ἵνα προσβάλλῃ τὸν ἐχθρὸν.

Μόνον ἀφοῦ αὕτη ἦτο περιπεπλεγμένη ἡδὴ πολὺ σοβαρῶς εἰς τὴν μάχην, ἢ δὲ διακοπὴ αὐτῆς ἐπρεπε ν' ἀποθῇ καὶ πολὺ δυσκόλος καὶ πολλῶν ἀπωλειῶν πρόξενος, ἐγένετο δὴλον, ὅτι δυνατὸς μὲν κανονοβολισμὸς εἶχε πράγματι λάβῃ χώραν παρὰ τὸ Wörth, ἀλλ' ὅτι δὲν εἶχε προέλθῃ ἐξ ἐπιθέσεως τῶν Γάλλων κατὰ τῶν γερμανικῶν θέσεων, ἀλλ' ἐκ συμπλοκῆς ἀναγνωρίσεως, συγκροτηθείσης ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ τῆς πρωτοφυλακῆς τοῦ V πρωσσοῦ Σώματος ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ἀρχηγείου αὐτοῦ.

Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ προϋπόθεσις, ὑπὸ τὴν ἧσάν τὸ δεύτερον βαυαρικὸν Σῶμα ἐπρεπε νὰ συμμεθεῖ τῆς μάχης λόγῳ τῆς ἀβροντῆς τοῦ τηλεβόλου ἐκ τοῦ Wörth, καὶ τῆς ὁποίας εἶχε συμμεθεῖ πραγματικῶς, ἀπεδείχθη ἐν τῷ μεταξῷ ὡς μὴ ἐπελθούσα, οἱ Βαυαροὶ — οἵτινες νικηταὶ εἶχον προχωρήσῃ ἡδὴ ἀρκούντως μακρὰν — διέκοψαν πάλιν τὸν ἀγῶνα ὑποστάντες θυσίας, καὶ ἔνεκα τούτου εἶχον ἀνακαλέσῃ τὰ προχωρήσαντα στρατεύματα σχεδὸν μέχρι τῶν ἀρχικῶν θέσεών των, ἃς εἶχον καταλάβῃ πρὸ τῆς προσβολῆς, ὅτε ἡ γενικὴ στάσις τῶν πραγμάτων καὶ ἔπειτα ἡ διαταγὴ τοῦ ἀρχηγείου τοῦ στρατοῦ κατέστησαν ἀναγκαίαν τὴν ἐκ νέου προέλασιν. Εἰς τὸ πέμπτον σῶμα πρὸ τοῦ Wörth ἠκούσθη δηλαδὴ ἡ βροντὴ τῶν τηλεβόλων ἐκ τοῦ πεδίου τῆς μάχης τῶν Βαυαρῶν καὶ τοῦτο τόσῳ μᾶλλον, ὅσον ἐν τῷ μεταξῷ ὁ κανονοβολισμὸς παρὰ τὸ Wörth εἶχε παύσῃ τῇ παρεμβάσει τοῦ ἀρχηγείου. Δὲν ἤθελον ὅμως ν' ἀφήσωσι τοὺς Βαυαροὺς, ὧν οἱ λόγοι τῆς συνάψεως τῆς συμπλοκῆς ἦσαν ἀγνωστοί, νὰ μάχωνται μεμονωμένοι! Διὸ τὸ V Σῶμα ἀνέλαθεν ἐκ νέου τὴν μάχην παρὰ τὸ Wörth καὶ τὴν

φορὰν ταύτην μεθ' ὧν τῶν δυνάμεων καὶ κατὰ τρόπον ἐπιθετικόν. Ἐὰ συμβάντα ταῦτα ἔδωκαν τὴν ἀφορμὴν, ἵνα τὸ ἀρχηγεῖον τῆς III Στρατιάς διατάξῃ περὶ τὴν μεσημέριαν τὴν ἐπίθεσιν κατὰ τῶν Γάλλων καθ' ἕλλη τὴν γραμμὴν καὶ μετὰ πάντων τῶν σωμάτων τοῦ στρατοῦ.

Ὡς γνωστὸν, καὶ ἡ πρώτη καὶ ἡ δευτέρα στρατιά ἐμάχοντο τὴν αὐτὴν ἡμέραν παρὰ τὸ Spichern. Ἐὰ ἄκρα αὐτῶν ἐφθασαν τὴν 6 Αὐγούστου εἰς τὸν ποταμὸν Saar, τὴν ἐβδόμην ἐμέλλε νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ συγκέντρωσις τῶν φαλάγγων πρὸς τὰ ἐμπρόσθια στρατεύματα, τὴν δὲ ὀγδόην μόνον ἡ διάβασις τοῦ Saar καὶ ἡ ἐνδεχομένη προσβολὴ κατὰ τῶν ὀπισθεν τοῦ ποταμοῦ τοῦτου ἱσταμένων Γάλλων.

Ἡ μία τῶν ἐμπροσθίων πρωσσοικῶν Μερραρχιῶν ὅμως, ἀφοῦ διέβη τὰς γέφυρας τοῦ ποταμοῦ παρεσύρθη εἰς τολμηρὰν ἐπίθεσιν κατὰ τῶν ἐκεῖ εὐρισκομένων ἐχθρικῶν στρατευμάτων. Αἱ πρὸς τὰ ὀπίσω σταλείσαι ἀγγελίαι περὶ τῆς αὐτοτελοῦς ταύτης ἐπιχειρήσεως, τῆς προλαβανούσης οὐχὶ ἀκινδύνως τὰς ἀποφάσεις τοῦ ἀνωτάτου ἀρχηγοῦ, πρὸ πάντων δὲ καὶ ἡ ἐκ τοῦ πεδίου τῆς μάχης ἠκούσα βροντὴ τοῦ τηλεβόλου παρεκίνησαν τμήματά τινα τῶν πρωσσοικῶν φαλάγγων, εὐρισκομένων ἐν μέρει πολὺ ὀπίσω, νὰ σπεύσωσι διὰ διαφόρων ὁδῶν πρὸς τὸ πεδῖον τῆς μάχης.

Ὁ γαλλικὸς στρατὸς τοῦ Πήνου, ἀφοῦ ἠτήθη παρὰ τὸ Spichern ὑπεχώρησεν ἀπὸ τοῦ Saar πρὸς τὸ παρὰ τὸν Μοσέλλαν Μέτς, καὶ ἐστρατοπέδευσε τὴν 12 καὶ 13 Αὐγούστου ἐγγύς, πρὸ τοῦ ἀνατολικοῦ μετώπου τῆς ὤχρωμένης ταύτης πόλεως. Ἡ πρώτη στρατιά τῶν Γερμανῶν τὸν ἠκολούθησεν ἐκεῖσε κατ' εὐθείαν. Ἐὰ ὅσο μᾶλλον ἐμπρόσθια Σῶματα τῶν Γερμανῶν ἐκ μιᾶς ταξιαρχίας ἕκαστον ἦλθον εἰς στενὴν συνάφειαν μετὰ τὰς προφυλακὰς τοῦ ἐχθροῦ πρὸ τοῦ Μέτς. Ὅτε τὴν 14 Αὐγούστου αἱ γερμανικαὶ προφυλακαὶ παρετήρησαν κινήσεις τινας τοῦ ἐχθροῦ, ἐξ ὧν ἠδύνκντο νὰ συναγάγωσιν ὅτι ὁ στρατὸς τοῦ Πήνου ἐσκόπευε νὰ ὀπισθοχωρήσῃ ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Μοσέλλα, οἱ δύο διοικηταὶ τῶν ταξιαρχιῶν ἐνόμισαν ἀναγκαῖον ἔνεκα στρατηγικῶν λόγων νὰ ἐπιπέσωσι πάραυτα κατὰ τῶν Γάλλων μεθ' ὧν τῶν διαλεσίμων εὐρισκομένων στρατευμάτων των, ὅπως ἀναγκάσωσιν αὐτοὺς νὰ στρέψωσι πάλιν μέτωπον. Τοῦτο συνέβη καὶ ἐπέτυχε. Τοιοῦτοτρόπως συνεκροτήθη ἡ μάχην τοῦ Κολομβε-Νουίλλυ.

Οἱ προσηρμημένοι διοικηταὶ τῶν πρωτοπορευῶν οἱ τόσον ἀποφασιστικῶς καὶ αὐτοβούλως ἐπιτεθέντες κατὰ τῶν Γάλλων ἠδύνκντο νὰ ἐνεργήσωσι τόσον τολμηρῶς, διότι ἐστήριζοντο οὐχὶ μόνον εἰς τὰς πρὸς τὰ ὀπίσω σταλείσας ἀγγε-

λίαις, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν βροντὴν τῶν τηλεβόλων, ἧτις ἤθελε προσκαλέσῃ εἰς ἐπικουρίαν ἐκ τῶν καταυλισμῶν καὶ ἐπισταθμῶν τὰς κυρίας δυνάμεις τῶν Σωμάτων, καὶ δὲν ἐπικινῶντο, καθ' ὅτι ὁ κρότος τῶν πυροβόλων ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸ μιλίᾳ τινα πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Μέτς ἀπομακρυσμένον ἀνωτάτον Στραταρχεῖον τοῦ Βασιλέως Γουλιέλμου εἰς Hoeny νὰ ζητήσῃ πληροφορίας περὶ τοῦ σπουδαίου καὶ ἀποφασιστικοῦ ἀγῶνος, ὅστις συνήθη μετὰ τοῦ ἐχθροῦ εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο.

Διὰ τῆς ἐισαγωγῆς λοιπὸν ἰδιαζούσης καὶ ἀνευ δυνατοῦ κλονισμοῦ τοῦ ἀέρος κατακαιομένης πυρίτιδος δὲν ὑπάρχει πλέον ἡ βροντὴ τοῦ τηλεβόλου ἐν τῷ μέλλοντι. ἐπιχειρηματικοὶ στρατηγοὶ, οἵτινες παρασύρονται ἢ ὀρίζονται εἰς τοιαύτας αὐτοτελεῖς ἐπιχειρήσεις, ὅπως εἶνε αἱ τοῦ Spichern καὶ τοῦ Κολομβε-Νουίλλυ σπεύδονται τοῦ ταχύτερου, ἐνεργητικωτέρου καὶ δραστικωτέρου μέσου πρὸς ἀγγελίαν συμπλοκῆς τινος καὶ πρὸς πρόσκλησιν τῶν ὀπισθίων ἢ γειτνιαζόντων στρατευμάτων, ἵνα συμμεθέλωσιν αὐτῆς.

Ὁ ἀξιωματικὸς ὁ δυνάμενος νὰ εἴπῃ καθ' ἑαυτὸν: Ἄβ' ἔνευ ἐγκρίσεως τῶν προϊσταμένων μου προσβάλλω τώρα, ἐκμεταλλευόμενος εὐνοϊκὴν τινα εὐκαιρίαν, ἢ (ἐν τῇ ἀμύνη) ἐὰν τολμησῶ ν' ἀντιστῶ ἔδῳ καὶ ἀπέναντι ὑπερτέρῳ δυνάμει, δύναμαι νὰ ἦμαι βέβαιος, ὅτι ἡ βροντὴ τοῦ τηλεβόλου καὶ εἰς μικροτέρας ἀποστάσεις ὁ κρότος τοῦ τουφεκισμοῦ ἢ ἀκατέστη ἀμέσως εἰς τὰ ὄπλα τὰ ὑποστηρίγματα μου καὶ ὅα τὰ παρακινήσῃ εἰς προέλασιν, πρὶν ἢ ἀκόμη φθάσωσιν αἱ ἀγγελίαι μου ὁ ἀξιωματικὸς οὗτος, ἐπαναλαμβάνομεν, ὅστις δύναται νὰ ὀμιλῇ τοιοῦτοτρόπως καθ' ἑαυτὸν, ὅα εἶνε φυσικῶ τῷ λόγῳ μᾶλλον ἐπιχειρηματικὸς, παρὰ ἕτερος τοῦ ἧσοῦ τὰ τηλεβόλα καὶ τὰ τουφέκια ἐκτελοῦσιν ἀθουρῶς καὶ σιωπηλῶς τὸ ἔργον των.

Ὅτε τὴν ἡμέραν τῆς μάχης παρὰ τῷ Ὀρλεάν τὴν 3 Δεκεμβρίου 1870 αἱ γερμανικαὶ φαλάγγες ἦσαν ἠναγκασμένοι νὰ μάχωνται εἰς διάφορα τμήματα κερχωρισμένα ἀπ' ἀλλήλων ἐπὶ διακεκομμένου καὶ δασώδους ἐδάφους, καὶ ἐπελθούσης τῆς νυκτός, ἡ μία φαλαγγὴ δὲν ἤξευρε πόσον μακρὰν εἶχε προχωρήσῃ ἢ ἔτεσα, μία ἐξ αὐτῶν συνέλαβε τὴν ἰδέαν ν' ἀναγγεῖλῃ τὸν τόπον, ἧπου εὐρίσκατο, διὰ τοῦ καθ' ὁμάδας πυροβολισμοῦ τῶν πυροβολαρχιῶν τῆς.

Ὑπομνηστικὸν ἐνταῦθα καὶ ἐπισημαστικὸν τῆς ἐκστρατείας τοῦ 1815 ἐν Βελγίῳ, ὅτε ὁ Γρουβιὺ ἀκολουθῶν πρὸς βορρᾶν παρὰ τὸ Βανσε τὰς πρωσσοικὰς ὀπισθοπορείας καὶ ἀκούσας τὸν Βατερλώ ἀντὶ ν' ἀλλάξῃ διεύθυνσιν καὶ νὰ βαδίσῃ πρὸς τὸν κρότον τῶν πυροβόλων ἐξήκα-

λούθησε την πρώτην αυτού πορείαν και ούτω ή μὲν αυτοκράτωρ Ναπολεὼν ἐνίκηθη οὗτος δὲ ἔμεινε μεμονωμένος.

Μέχρι τοῦδε ὠμιλήσαμεν μόνον περὶ τοῦ μεγάλου πολέμου. Ἰδιαιτέρων ὅμως μεταβολῶν πρόξενος θὰ γείνη ὁ νέος ἐξοπλισμὸς διὰ τὸν μικρὸν πόλεμον. Τὸ τουφεκίον διὰ τῆς ἀνευ μεγάλου κρότου και καπνοῦ πυρίτιδος εἶνε ἰδίως τὸ ὄπλον τοῦ ἐλευθέρου σκοπευτοῦ, ἐθελοντοῦ και ληστοῦ. Ἀποβαίνει ὀφέλιμον διὰ τὸν προσβάλλοντα διὰ τὴν ἐξ ἐνέδρας ἐπίθεσιν κατὰ παρελαινοντων στρατευμάτων συγκοινωνίας, συζυγαρχίῶν και περιπολιῶν, διὰ τὴν ἀπροσδόκητον ἐπίθεσιν κατὰ μεμονωμένων σκοπῶν και ὀλοκλήρων φρουριακῶν ἀποσπασμάτων, κατὰ τῶν σταθμῶν, γεφυρῶν, σιδηροδρόμων και σηράγγων. Εἶνε εὐνοϊκὸν διὰ τὴν ἐπίθεσιν κατὰ στρατευμάτων ἀντικαταστάσεως και παμάτων διεσπαρμένων εἰς τὰ καταλύματα των. Εἰς τὸν κατὰ τῶν συγκοινωνιῶν πόλεμον γίνεται συνήθως χρῆσις μικρῶν ἀποσπασμάτων και μάλιστα οὕτως ὥστε νὰ παρουσιάζονται κίβινδιως, νὰ ἐνεργῶσι ταχέως και νὰ ἐξαφανίζονται πάλιν ὡς τάχιστα και πάλιν νὰ ἀναφαίνονται εἰς ἄλλα μέρη και δι' ἄλλας ἐπιχειρήσεις. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω γίνεται κατάδηλον, ὅτι ἡ ἐνέργεια αὕτη εὐκολύνεται οὐσιωδῶς διὰ τῆς χρήσεως τουφεκίου, τὸ ὅποιον διὰ τῆς ἀθροῦθου και ἀνευ καπνοῦ βολῆς δὲν προδίδει τὴν πρόθεσιν του.

ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ
Πρῆντὴ ἀνάθεσις τῆς Σαβόνας Μάστριν

ΧΡΟΝΙΚΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΟΘΩΝΟΣ

Ο ΠΑΠΟΥΛΑΚΗΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

ΙΑ'.

Ἀπαίσιον ταξίδιον.—Ἀίσθησις ἐν τῇ πρωτεύουσῃ ἐκ τῆς ἀφίξεως τοῦ Παπουλάκη.—Ἡ ἀσθένειά του.—Μοιραῖος συνδυασμὸς δύο ὀνομάτων.—Μεταφορὰ και κἀθειρέσις αὐτοῦ εἰς Ρίον.—Προφυλακτικὰ μέτρα.—Πρόδρομοι τοῦ Ἀνατολικοῦ πολέμου.—Δίκη Φιλορθόξων, και Παπουλακιστῶν.—Ὁ Παπουλάκης πρὸ τοῦ Κακουργιοδικείου.—Κρίσις τοῦ Αἰῶνος.—Νέα ἀμνηστεία.—Αἱ κάλπαι παραμελούμεναι.—Περιορισμὸς Παπουλάκη εἰς Ἀνδρον.—Ἡ μονὴ Παναχράντου.—Γρόφιμα και προσκυνηταί.—Ἡ θαυμασία φυγὴ του.—Τὰ καζιμάδια τοῦ πλοιάρχου.—Ἀγγίλους ἐξομολόγησις.—Ὁ Παπουλάκης και ὁ ἐπίσκοπος.—Φόβοι τῆς κυβερνήσεως.—Τελευταία ἀπηγγέλματα τῆς Φιλορθόδοξιας.—Θάνατος τοῦ Παπουλάκη.—Ἡ εἰκὼν του και ὁ Προφήτης Ἠλίας.—Ἀπόπειρα ἀνακομιδῆς.

Τὸ ἀτρόπλιον Ὀθων φέρον τὸν Παπουλάκην κατέπλευσεν εἰς Πειραιᾶ τὴν 27 τοῦ μηνὸς Ἰουνίου. Ἀλλὰ τὸ πρῶτον ταξίδιον τοῦ μοναχοῦ διὰ τῆς ἐχθίστης αὐτῷ καρῶσεως τοῦ διαβόλου δὲν ὑπῆρξεν αἰσιον διότι εἰς Πειραιᾶ ἀφί-

κετο ἀσθενής, εἴτε νοσήσας κατὰ τὸν διάπλου, εἴτε καταβληθείς ἐκ τῶν κακουχιῶν και τῶν συγκινήσεων και τῶν ἀναρμόστων εἰς τὴν προβεβηκυῖαν ἡλικίαν του κόπων, οὗς ὑπέστη κατὰ τὰς τελευταίας τῆς καταδιώξεώς του ἡμέρας. Ἡ φήμη τῆς ἀφίξεώς του παρήγαγε μεγίστην αἰσθησιν εἰς τὴν πρωτεύουσαν και πολλοὶ κατήρχοντο εἰς Πειραιᾶ, οἱ μὲν ἐξ εὐλαθείας, οἱ δὲ ἐκ περιεργείας ὅπως ἴδωσι τὸ βραχύσωμον ἐκεῖνο λευκογένειον γερόντιον μὲ τὸ χονδροειδὲς ῥάσον και τὸν καλογηρικὸν σκούφον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, οὗ ἕνεκα διετέλει ἀπὸ μηνῶν ἡδὴ ἀνάστατον τὸ Κράτος. Ἀλλ' ἡ κυβέρνησις φοβουμένη ταραχὰς και ὀχλαγωγικάς διαιδηλώσεις εἶχε δώσει διαταγὰς νὰ φρουρηθῶσι ἀσφαλῶς ἐπὶ τοῦ ἀτρόπλιου ὅπου οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ τὸν ἴδῃ. Ἄλλως τε ὁ ταλαίπωρος κήρυξ ἐκεῖτο κλινήρης, τῇ παραγγελίᾳ δὲ τῆς νομαρχίας ἐπεσκέφθησαν αὐτὸν ὁ τότε νομοκράτος κ. Δ. Ὀρφνίδης και ὁ ἰατρός Πητσάλης, οἵτινες ἐγνωμοδότησαν ὅτι δὲν πάσχει μὲν ἀπὸ ὀρισμένην τινὰ νόσον, ἀλλ' ὅτι πρέπει ν' ἀποβιβασθῆ. Ἐκ τῶν ἐγγράφων δὲν ἐξάγεται ἂν ἡ Κυβέρνησις ἐπίεσθη ἐκ τῆς γνωμοδοτήσεως τῶν ἰατρῶν και ἂν ἐπέτρεψε τὴν ἀποβίβασιν του ἕως ἐπραξέ τοῦτο ἐκ φιλανθρωπίας ἐπὶ τινὰς ἡμέρας διὰ πᾶν ὅμως ἐνδεχόμενον ἐκρίθη καλὸν νὰ μετενεχθῆ εὐθὺς μετὰ τὴν ἀνάρρωσιν του εἰς τὰς φυλακάς τοῦ Ρίου, ὅπου ἀπεραστήθη νὰ καθαιρεθῆ, μετηνέχθη δὲ τῷ ὄντι μετὰ τοῦ ἐν τῷ μεταξῷ ἀχθέντος εἰς Πειραιᾶ συγκατηγορουμένου του δοκίμου Γεωργίου διὰ τῆς *Ματθ. Ἰδμ.*, τῆς γολέττας, ἧς τὸ ἄβρον ρωμαντικὸν ὄνομα εἶμαρτο νὰ συνδεθῆ ἀρρήκτως μὲ τὸ καλογηρικὸν ὄνομα τοῦ κήρυκος!

Ἄμα τῷ κατάπλω τοῦ πλοίου εἰς Πάτρας παρέλαθον τὸν δεσμότην ὁ φρούραρχος και ὁ εἰσαγγελεὺς τῶν ἐν Πάτραις Πλημμελειοδικῶν. Ἐκ Πατρῶν δὲ ἐπέμφθη ἀμέσως ὑπὸ συνοδιαν εἰς Ρίον και καθείρθη εἰς τὰς παλαιὰς φυλακάς ἐντὸς ἰδιαιτέρου δωματίου φέροντος τὸν ἀπαίσιον ἀριθμὸν 13, τὴν 27 Ἰουλίου. Πρὸς ἀποφυγὴν δὲ ταραχῶν και σιγηῶν παρομοίων πρὸς τὴν χειροτονίαν τοῦ Φλαμιάτου ἐντὸς τῶν φυλακῶν Πατρῶν, ἐκρίθη καλὸν νὰ μετενεχθῶσιν ἐκ τῶν παλαιῶν φυλακῶν Ρίου εἰς τὰς νέας τεσσαράκοντα περίπου ἐκ τῶν αὐτῶν καθειργμένων και πάντες οἱ ἀσθενεῖς. Τὴν προτεραίαν δὲ τῆς φυλακιστέως του διὰ πρωτοκόλλου συνταχθέντος ἐν Πάτραις παρὰ τοῦ Νομάρχου, τοῦ Εἰσαγγελέως τοῦ Φρουράρχου Ρίου ἀντισυνταγματάρχου Γονατᾶ και τοῦ μοιράρχου Γενοβέλη, αὐστηρῶς ἀπηγορεύετο εἰς πάντας και εἰς αὐτοῦ προσέτι τοὺς φύλακας, σκοποὺς και ἀρχιφύλακας νὰ πλησιάζωσι τὸν Χριστόφορον και νὰ συνομιλῶσι μετ' αὐτοῦ.

Διέμεινε ὁ Παπουλάκης καθειργμένος εἰς τὰς φυλακάς Ρίου μέχρι τοῦ Ἰουνίου τοῦ ἐπομένου ἔτους 1853. Περὶ τῆς αὐτῆς διαμονῆς του καθ' ἅπαν τὸ διάστημα τοῦτο δὲν ὑπάρχουσι πληροφορίαι, αἵτινες ἐν γένει ἐκτοτε σπινθίζουσι ὡς πρὸς τὰ εἰς αὐτὸν ἀφορῶντα. Ἡ ἀλληλογραφία τῶν ἀρχῶν παύει και ὁ τύπος οὐδεμίαν περὶ αὐτοῦ πλέον ποιεῖται μνείαν. Ἡ προσοχὴ τοῦ δημοσίου ἡδὴ εἶχε στραφῆ πρὸς ἄλλα σπουδαιότερα, διότι ἀπὸ τοῦ φθινοπώρου τοῦ ἔτους 1852 ἤρχισε νὰ συνταράσσεται ἡ Ἀνατολὴ διὰ τῆς ἐξεγέρσεως τοῦ Μαυροβουνίου και δρατῶν ἦσαν οἱ πρόδρομοι τοῦ μετ' ὀλίγον ἐκραγέντος μεγάλου Ἀνατολικοῦ πολέμου, πρὸς ὃν ἀπέβλεπε μετ' εὐεξηγήτου συγκινήσεως και ἐνδιαφέροντος ὁ ἑλληνικὸς λαός.

Ἐν τῷ μεταξῷ ἡ δικαιοσύνη εἶχεν ἐπιληφθῆ τῆς υποθέσεως τῶν κατηγορουμένων και προβῆ εἰς τὴν προσήκουσαν ἐνέργειαν. Καὶ οἱ μὲν συνέταιροι τοῦ Φλαμιάτου παρεπέμφθησαν διὰ βουλευμάτος τοῦ συμβουλίου τῶν ἐν Πάτραις Πλημμελειοδικῶν ἐκδοθέντος κατὰ τὸν Σεπτέμβριον νὰ δικασθῶσιν ἐπὶ πλημμελήματι ἐνώπιον τοῦ Πλημμελειοδικείου Πατρῶν, ὃ δ' ἐπιεικῆς οὕτος χαρακτηρισμὸς τῆς πράξεώς των ἐπαρκῶς ἀποδεικνύει ὅτι εἶχον διασκεδασθῆ ἡδὴ οἱ φόβοι τῆς Κυβερνήσεως ὡς πρὸς τὴν σοβαρότητα τῆς θρυλληθείσης συνωμοσίας τῶν καλογηρῶν και τῶν Φιλορθόξων. Ὁ δὲ Παπουλάκης μετὰ τῶν ἐξαιρεθέντων ἐκ τῆς ἀμνηστείας παρεπέμφθησαν διὰ βουλευμάτος τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν ἐνώπιον τοῦ ἐν Ἀθῆναις Κακουργιοδικείου ἵνα δικασθῶσιν ὡς ὑπάιτιοι στάσεως κατὰ τῶν καθεστῶτων. Ἡ δίκη αὐτῶν εἶχεν ὀρισθῆ διὰ τὴν 26 Ἰουνίου, ἀλλ' ὁ Παπουλάκης ἤχθη εἰς Πειραιᾶ, διὰ τῆς *Ματθ. Ἰδμ.* ἐνοεῖται, τὴν 1 Ἰουνίου και καθείρθη εἰς τὰς φυλακάς τοῦ Μενδρεσέ. Τοσαύτη ἦτο ἀκόμη ἡ περιέργεια τοῦ κοινοῦ, ὥστε τὴν ἡμέραν τῆς δίκης πλήθος ἀπειρον ἐστάθμευσεν εἰς τὰ περί τῆς εἰρκτῆς ὅπως τὸν ἴδῃ ἐξερχόμενον και τὸν παρηκολούθησε μέχρι τοῦ καταστάθματος τοῦ Κακουργιοδικείου, ὅπου ἐπαρεύθη πρὸς συνοδουμένους ὑπὸ ἰσχυρᾶς δυνάμεως χωροφυλακῆς πρὸς πρόληψιν πάσης ἐνδεχομένης ὀχλαγωγίας. Ὁ Παπουλάκης ἔδειξε κατὰ τὴν δίκην του ἀταραξίαν και εὐπολίαν μάλιστα. Ἄμα ἀρχαμένης τῆς διαδικασίας, ἐρωτηθεὶς παρὰ τοῦ προέδρου κατὰ τὰ εἰωθότα ἂν ἔχη συνήγορον, ἀπήντησεν ὅτι δὲν ἔχει ἀνάγκην συνηγόρου, διότι συνήγορον ἔχει τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὅστις ὁκ δώσει εἰς αὐτὸν τὸ θάρρος και τὴν ἰκανότητα ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀθωότητά του. Ἡ δίκη ὅμως δὲν προὐχώρησεν ἀλλ' ἀνεβλήθη διὰ τὴν ἐπομένην σύνοδον, τῇ αἰτήσῃ τοῦ εἰσαγγελέως, ἐπὶ τῷ λόγῳ τῆς μὴ ἐμφανίσεως μαρτύρων τινῶν.

Ἡ αἴθουσα τοῦ Κακουργιοδικείου ἦτο κατὰ μέτρος πλήθους, πολλοὶ δὲ τὸν συνώδευσαν και μέχρι Πειραιῶς, ἐπιστρέφοντα ὅπως ἐπιβιβασθῆ εἰς τὸ πλοῖον, τὸ ὅποιον ἐπρόκειτο νὰ μεταφέρῃ αὐτὸν εἰς τὰς φυλακάς Ρίου. Ἀξιοσημείωτον εἶνε ὅτι αἱ ἐφημερίδες μόλις ἀξιοῦσι προσοχῆς τὸν τέως περιβόητον μοναχὸν και ἡ οὐδόως ἡ ἐλάχιστα ἀναφέρουσι περὶ τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ εἰς τὴν πρωτεύουσαν και περὶ τῆς δίκης του. Μόνος ὁ *Αἰών*, ὅστις και ἐκ τῶν προτέρων ἀνήγγειλε τὴν ἐπιχειρημένην ἀναβολὴν τῆς δίκης, ἔγραψε μετὰ τὴν ἀναβολὴν τὰ ὀλίγα ταῦτα: «Ἦτο ἀληθῶς δύσκολος δίκη τοιαύτη εἰς περιστάσεις ὡς τὰς παρούσας, διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν ὅτι τοιαύτη ἔσται και εἰς πάσαν ἄλλην περιστασίαν.»

Ἡ κρίσις τοῦ *Αἰῶνος* ἦτο ἀρθή ὄντως και ἡ δίκη αὕτη καθ' ἑαυτὴν ἦτο λίαν δυσχερῆς και αἱ τότε περιστάσεις σφόδρα ἀκατάλληλοι διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς. Ὁ πόλεμος ἦτο ἐπὶ θύραις ἀντήγει ἡδὴ εἰς τὴν Ἀνατολὴν ἡ κλαγγὴ τῶν ὅπλων και παρεσκευάζεν ἡ Δύσις τὰς φρενὰς στρατίας αἵτινες ἐμελλον νὰ συγκρουσθῶσι μετὰ τὸς ῥωσικὰς φάλαγγας εἰς τὰ κριμαϊκὰ πεδία: τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος κατείχετο σύσσωμον ὑπὸ νευρικοῦ παροξυσμοῦ, ὑπὸ ζωνρᾶς ἀνησυχίας: οἱ ἔθνικοι πόθοι ἀνεφλογίζοντο, ἀνεπερούνητο παλαιὰ ὄνειρα και αἱ φιλοπάτριδες ἐπικλησίαι τῶν ἐξημμένων ὑπενθύμιζον τὰς ἐπαγγελίας ἀρχαίων χρησμῶν. Αἱ ἔθνικαὶ συμπάθειαι ἀναφανδὸν ἐξεδηλοῦντο ἡδὴ ὑπὲρ τῆς μεγάλης ὁμοδόξου δυνάμεως, ἧτις καθήρχετο πάνοπλος μετὰ τὴν σημαίαν τῆς προστασίας τῶν Χριστιανῶν, οὐδ' ἀπεκρύπτετο ἡ ἐπιθυμία τῆς εἰς τὸν ἀγῶνα ἐνεργῶς συμμετοχῆς. Ὡστε ἡ κατὰ τοιαύτας ἔρας δίκη και καταδικὴ ἀνθρώπων παρεκτραπέυτων ἀληθῶς, ἀλλ' ἐκ πλάνης και ἐν ὀνόματι τῆς προαπίσεως τῆς θρησκείας θὰ ἦτο πολλαχῶς ἀσύμφορος και ἡ κυβέρνησις καθορώσα τοῦτο σκοπίμως ἐπέδωξε τὴν ἀναβολὴν τῆς δίκης. Κατὰ τύπους ὀρίσθη ἡμέρα ἐκδικάσεως αὐτῆς ἡ 16 Σεπτεμβρίου, ἀλλ' ἐν τῷ μεταξῷ Βασιλικὸν Διάταγμα ἐκδοθέν κατὰ τὸν Αὐγουστον ἐχορήγησε πλήρη ἀμνηστείαν εἰς τοὺς μετὰ τοῦ Χριστοφῶρου συγκατηγορουμένους ἐπειδὴ, ὡς εἶλεγε τὸ Διάταγμα, ἔδειξαν φανερὰ σημεῖα μετamelείας. Τὸν Παπουλάκην ὅμως ὡς πρωταίτιον ἡ Κυβέρνησις δὲν ἠδύνατο ν' ἀπολύσῃ, οὐδ' ἦτο φρόνιμον ν' ἀφήσῃ αὐτὸν ἐλεύθερον ἵνα περιέλθῃ πάλιν τὰς ἐπαρχίας τοῦ βασιλείου και προκαλέσῃ νέαν ἐξαψιν πνευμάτων και ταραχὰς κατὰ τοιαύτας κρίσιμους στιγμάς. Διὸ ἡ δίκη δὲν ἔλαβε χώραν, σιωπηρῶς ἀνασταλείσης τῆς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας, ἐκρίθη ὅμως ἐπάναγκας ἀντὶ τῆς ποινικῆς καταδιώξεως νὰ ὑποστῇ πνευματικὸν περιορισμὸν και τῇ ἀποφάσει τῆς

Συνόδου απέσταλη και ένεκλείσθη εις τήν έν "Ανδρῶν μονήν τῆς Παναχράντου. Έκτοτε όριστικῶς παύει πᾶσα περί τοῦ Παπουλάκη μνεία εις τὰς έφημερίδας. Ραγδαία επέρχονται τὰ σοβαρά γεγονότα και πᾶσα ἡ προσοχή τοῦ δημοσίου συγκεντρώνεται εις τὸ ἐπισησόμενον φοβερόν τὸ πολέμου δράμα. Τὴν ψυχολογικὴν κατάστασιν τῆς χώρας χαρακτηρίζει επιτυχῶς μία φράσις τῆς τότε εκδιδόμενης φήμη τοῦ ἐπιζώντος γηραιοῦ Παπαδοπούλου. Μολονότι, ἔγραψεν, ἡ βρεθείσα έφημερίς, πλησιάζουσιν αἱ βουλευτικαὶ έκλογαί, ἄρα επικρατεῖ ἀδιαφορία περί τῶν υποψηφίων και ἂν δέν σπεύσῃ ἡ κυβέρνησις νὰ προσδιορίσῃ ταχέως τὴν ἡμέραν τῶν εκλογῶν, οὐδὲ κἂν θέλουσι προσέλθει εις τὰς κάλπας οἱ εκλογεῖς. Ἄφου και περί τῶν εκλογῶν αὐτῶν προσέτι ἠδιαφύρουσιν οἱ Ἕλληνας, φαντασθήτω ἕκαστος πόσα ἦτο ἡ περί τῶν λοιπῶν ἀδιαφορία των!

Πλὴν ἂν τὸ μέγα και πολυάσχολον δημόσιον ελθισμόν τὸν Παπουλάκη, δέν ελθισμόν ὅμως αὐτὸν οἱ ἀπανταχοῦ πολυάριθμοι ἀπλοικοὶ ὄπαδοί του, οἱ εις τὴν ἀγιότητα αὐτοῦ ἀκραδάντως πιστεύοντες. Ἡ πρὸς αὐτὸν ἀφοσίωσις και ὁ σεβασμὸς των ἐγένετο μάλιστα μείζων μετὰ τὴν καταδίωξιν και τὴν φυλάκισιν του, και περί τὴν πολιὰν κεφαλὴν του ἐβλεπον οἱ πιστοὶ τὴν φωτοβόλον στεφάνην τοῦ μάρτυρος. Διέμενε περιωρισμένος ἐντὸς τῆς μονῆς Παναχράντου οὐ μακρὰν ἀπεχούσης τῆς πόλεως "Ανδρου ἐπὶ γραφικῆς ὀρεινῆς τοποθεσίας, ὅπου εἶχε δοθῆ αὐτῷ πρὸς κατοικίαν κελλίον κείμενον εις τὸν ἄνω ὄροφον, και σφαιζόμενον παρ' ἐνὸς μόνοι κικλιδωτοῦ παραθύρου βλέποντος πρὸς τὸ προαύλιον τῆς μονῆς. Ἐπρουρεῖτο διαρκῶς ὑφ' ἐνὸς χωροφύλακος διαμένοντος νυκθήμερον ἐν τῇ μονῇ και κλειόντος ἰδιοχειρῶς καθ' ἑσπέραν τὸ κελλίον τοῦ μοναχοῦ ἐπατρέπετο ὅμως αὐτῷ νὰ κατέρχεται καθ' ἑκάστην ὅπως μετέχῃ τῶν θρησκευτικῶν ἱεουργιῶν και περιφέρηται ἐλευθέρως ἐντὸς τῆς μονῆς. Ἡ συνήθης τροφή τοῦ κοινοβίου παρείχεται και εις αὐτὸν, ἀλλ' οἱ ἐν τῇ νήσῳ και ἀλλαχοῦ ὄπαδοί του ἐπεμπον αὐτῷ παντοία εκλεκτὰ τράφιμα, ἅτινα ὁ εις αὐστηρόν ἀσκητικὸν βίον συνειθισμένος μοναχὸς — ὅστις, εἰρησθῶ ἐνταῦθα, ἐν παρόδῳ οὐδέποτε ἐκρεωφάγει — διένειμεν εις τοὺς σὺν αὐτῷ μονάζοντας ἢ εις τοὺς προσερχομένους ξένους. Διότι ξένοι προσήρχοντο πολλοὶ εις τὴν μονὴν παρεκτὸς τῶν ἐγγυρίων τῶν ἐκ διαφόρων μερῶν τῆς νήσου προσερχομένων κατὰ τὰς ἐορτασίμους ἰδίως ἡμέρας πρὸς ἐπίσκεψιν αὐτοῦ δὲ συνέρρεον κατ' ἔτος προσκυνηταὶ πλείστοι, γυναῖκες πρό πάντων, ἐξ Ὑδρας, ἐκ Σπετσῶν, ἐκ Κρανιδίου, ἐκ Καρύστου, ἐκ τῶν πλησιωχῶρων νήσων τοῦ Αἰγαίου και ἐξ αὐτῆς τῆς Λακωνίας, ἐπιχειροῦντες ἐπιτηδες

ταξείδιον ὅπως ἴδωσιν τὸν ἄγιον ἄνδρα και ἀσπασθῶσιν τὴν χεῖρά του και ἐξομολογηθῶσιν πρὸς αὐτόν. Ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ τῶν προσκυνητῶν ἦσαν ἄποροι, και ἐζήντων ἐνωρίς τὰ εὐτελῆ των ἐφόδια, συνέλεγον κατόπιν δι' ἑρκου τὸν ναυλόν των ὅπως ἀπέλλωσιν εις τὰ ἴδια, ἀποκομίζοντας πρὸς ἀνάμνησιν τεμάχιον τοῦ ράσου τοῦ μοναχοῦ, ἢ μικρὸν σταυρὸν ξύλινον, ἐξ ἐκείνων οὓς κατεσκεύαζεν αὐτὸς ἰδιοχειρῶς και διένειμεν εις τοὺς προσερχομένους ἕνα φέρωσιν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ στηθους ὡς ἐγκόλιον και ὡς παντὸς κακοῦ ἀλεξιτήριον. Ἡ τοιαύτη μετὰ τῶν ἐξωθεν συγκοινωνία δέν ἦτο ἐπιτετραμμένη, τὸ ἡγουμενοσυμβούλιον δὲ καθὼς και ὁ φυλάσσωσ τὸν Παπουλάκη χωροφύλαξ ἰδηγίας εἶχον νὰ μὴ ἀφίνωσιν αὐτὸν νὰ συνομιλῇ ἢ νὰ διδάσκῃ ἀλλ' ἢ ἐφαρμογῇ τῆς ἀπαγορεύσεως δέν ἦτο εὐχερῆς και ἡ ἀνοχὴ ἦτο ὅπως δὴ ποτε δικαιολογημένη προκείμενου περὶ ἀνθρώπων οὐτινες ἔρχοντο μακρόθεν ὑποβαλλόμενοι εις ἐπίπονον πλοῦν πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ εὐσεβοῦς των πόθου. "Οτε ὅμως ἡ συρροὴ ἦτο μεγάλη, πρὸς ἀποφυγὴν σκανδάλου ὁ Παπουλάκης ἐνεκλείετο εις τὸ κελλίον του αὐτὸς ὅμως προσέβαινε τότε εις τὸ παράθυρον, ἐδηγοῦρε ἐκεῖθεν πρὸς τοὺς συνηγμένους ἐν τῷ προαύλιῳ και εις τὰς παραινέσεις τοῦ ἡγουμένου και τοῦ χωροφύλακος προτροπῶντων αὐτὸν νὰ σιωπῆσῃ, ἀπήντα: «Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ δέν δένεται.»

Ἡ φήμη τῆς ἀγιότητός του παρέμενε ἀκαταία πάντοτε, και ἡ περί τῆς θαυματουργοῦ του δυνάμεως πεποιθῆσις ἀκλόνητος. Πολλὰ θαυμάσια διηγούντο οἱ ὄπαδοί του ἀναφερόμενα εις τὴν περίοδον τοῦ ἐν τῇ μονῇ τῆς Παναχράντου περιορισμοῦ του. Οὕτω μίᾶ τῶν ἡμερῶν ὁ μοναχὸς ἐγένετο ἀφαντος και τὸ ἀφ' ἑσπέρας κλεισθὲν ὑπὸ τοῦ χωροφύλακος ἰδιοχειρῶς κελλίον εὐρέθη κενόν. Μεγάλῃ ἐπηκολούθησε ταραχὴ και πάραυτα αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως εἰδοποιηθεῖσαι περί τῆς ἀποδράσεώς του ἐτέθησαν εις κίνησιν, ὅτε τὴν τρίτην ἡμέραν ἐθεάθη καταρχόμενος ἀπὸ τινος λόφου και διευθυνόμενος πρὸς τὴν μονήν. Ἐρωτηθεῖς ποῦ ἦτο, ἀπήντησεν ὅτι μετέβη πρὸς ἐπίσκεψιν μερικῶν προβάτων ἀσθενούντων, τὰ ὅποια ἐθεράπευσεν. Ἦσαν δὲ τ' ἀσθενῆ ταῦτα πρόβατα, κατὰ τὸ λέγειν τῶν διηγουμένων τὸ θαῦμα, οἱ κάτοικοι τοῦ δήμου "Αρνης, ἀλθανόγλωισσοι και κακὴν χαιρὸντες φήμην ἐν τῇ νήσῳ, πρὸς οὓς ἐξέδραμεν ὁ Παπουλάκης ὅπως τοὺς συνετίσῃ διὰ τῶν διδαχῶν του, διαρρήξας τὰ δεσμὰ του θεῆς δυνάμει ὅπως ὁ ἀπόστολος Πέτρος. Οἱ διὰ τοιοῦτον θαύματος κατηχηθέντες ἐπανῆλθον τῷ ὄντι εις τὴν εὐθείαν τρίβον τὰ ἐγγλῆματα ἐπαισθητῶς ἠλαττώθησαν εις τὴν περιφέρειαν τοῦ δήμου των και πολλοὶ αὐτῶν κατὰ τὰς Κυριακάς και τὰς ἐορτὰς μετέβαινον εις τὴν μονὴν τῆς Παναχράντου, ἀ-

ποτιόντες φόρον σεβασμοῦ και εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν καθοδηγήσαντα αὐτοὺς εις τὴν ποίμνην σεβάσμιον κήρυκα.

Ἐτερον θαῦμα εἶνε τὸ ἐξῆς: Ὑδραῖός τις πλοίαρχος ἀπερίοριστον τρέφων σεβασμὸν πρὸς τὸν Χριστόφορον ἐπερψεν αὐτῷ εἰκοσιπέντε ὀκάδας εκλεκτοῦ διπύρου. Ὁ ἡγούμενος τῆς Παναχράντου πρὸς ὅν διεβιάσθη τὸ δῶρον ὀρχεῖσθαι αὐτοῦ σατανικῇ ἐπιτησίᾳ τὸ κατεκράτησεν ἀλλὰ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ κατελήφθη ὑπὸ δεινῆς αἰφνιδίας νόσου και κατέκειτο κλινηρῆς ἄλλοις και ὡσεὶ νεκρὸς. Τοῦτο μαθὼν ὁ Παπουλάκης μετέβη πρὸς αὐτὸν και σείων τὴν κεφαλὴν:

— Διατί νὰ σὲ νικήσῃ ὁ Σατανᾶς; εἶπεν αὐτῷ κρυφίως, και διατί νὰ κατακρατήσῃς τὸ ξένον πρᾶγμα;

Και ἀπαγγείλας εὐχὰς τινὰς ἐθεράπευσε τὸν ἡγούμενον ἐξασθηκότα διὰ τὴν θαυματουργὸν μανταίαν τοῦ μοναχοῦ, ὅστις κατὰ θεῖαν βεβαίως ἐμπνευσιν ἐγένωσκε τὴν κρυφίαν και εις αὐτὸν μόνον γνωστὴν πράξιν του.

Τοιαῦτα και ἄλλα παραπλήσια διηγεῖται τὸ περὶ τοῦ Παπουλάκη προφορικὸν συναξάριον τοῦτο ὅμως εἶνε βέβαιον ὅτι ὁ γηραιὸς μοναχὸς διατήρει ἕως τέλους ἀκαίαν τὴν ἐμφυτον ἐκείνην ἀγχίνωσιν και τὴν ἐτοιμότητα, δι' ὧν ἐγένωσκε νὰ κατακτῇ τὸν σεβασμὸν και τὴν ἀφοσίωσιν τῶν ἀπλουστέρων. Μοὶ διηγήθη τις ἐξ Ἀνδρου καταγόμενος ὅτι ὅτε ἦτο μετράκιον μετέβη και αὐτὸς μετὰ τῶν ἄλλων πρὸς τὸν Παπουλάκη διὰ νὰ ἐξομολογηθῇ. Ὅτε παρουσιάσθη ἐνώπιόν του, παραλαβὼν αὐτὸν κατὰ μέρος ὁ μοναχὸς εἶπεν αὐτῷ κρυφίως:

— Ἐκείνο ὅπου ἔκαμες νὰ μὴ τὸ ξανακάμῃς πλέον!

Εἰς τοῦτο και μόνον περιορίσθη ἡ ἐξομολόγησις, τὸ παιδίον δὲ, τὸ ὅποῖον εἶχον ὑποπέσει βεβαίως εις σφάλματα, ὠνεῖχε συνείδησιν, ἐνόμισεν ὅτι ὁ μοναχὸς ἐγένωσκε λεπτομερῶς τὰς πράξεις του και κατελήφθη ὑπὸ δέους και θαυμασμοῦ.

Οὐ μόνον δὲ τὴν ἀγχίνωσιν, ἀλλὰ και τὴν θρασεῖαν αὐτοῦ ἐλευθεροστομίαν διέσωζεν ἀκαταίαν ὁ Παπουλάκης. Ὀλίγον χρόνον μετὰ τὸν περιορισμὸν του, κενωθείσης τῆς ἐπισκοπῆς Ἀνδρου διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἐπισκόπου Προκοπίου ἀποθανόντος ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τῆς ἐκρηγείσης φοβερᾶς κατὰ τὸ 1854 χολεικῆς ἐπιδημίας, προσχειρίσθη εις ἐπίσκοπον ὁ Μητροφάνης Οἰκονομίδης τῶς ἱεροκλήρυξ ἐκ τῆς ἐπαρχίας Καλαβρυτῶν καταγόμενος. Ὅτε ὁ Παπουλάκης, ὅστις ἐκ νεότητος ἐγένωσκεν αὐτόν, τὸν συνήντησε κατὰ πρῶτον ἐντὸς τοῦ ναοῦ τῆς μονῆς τῆς Παναχράντου, ἀποτεινόμενος πρὸς αὐτὸν μετὰ σκανδάλωδους παρησίας εἶπε σαρκαστικῶς μειδιῶν:

— Καὶ σὺ, Μῆτρο, ἐγένεις Δασπότης; Καλὰ θὰ πάγῃ ἡ Ἐκκλησία!

Ὁ φύσει ἐνέριθιστος ἐπίσκοπος ἐπὶ τοιοῦτον ὠργίσθη, ὡστε ἐτυψε τὸν Παπουλάκη διὰ τῆς βαρείας ποιμαντορικῆς του βλάβου, ἣν ἐκράτει ἀνὰ χεῖρας, διὸ και πρόδρα ἠλεγξεν αὐτὸν καθηγητῆς τις τοῦ Πανεπιστημίου διαμένων τότε ἐν Ἀνδρῶν και παρατυχὼν κατὰ τὴν σκηνὴν. Ἐκτοτε, ὡς λέγουσιν, ὁ περιορισμὸς τοῦ Παπουλάκη ἐγένετο αὐστηρότερος και ἡ μνησικακία τοῦ ἐπισκόπου ἐπέβαλεν αὐτῷ πολλὰς στερήσεις.

Ἐν τοῦτοις ἡ συρροὴ τῶν προσκυνητῶν ἐξηκολούθησε, φαίνεται δὲ ὅτι ἦτο τοιαύτη κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ὡστε νὰ προκαλέσῃ τὴν προσοχὴν τῆς ἐξουσίας, ἣτις ἀνησυχήσασα ἐντόνους ἔδωκε διαταγὰς ν' ἀπαγορευθῇ πᾶσα μετὰ τοῦ μοναχοῦ ἐπικοινωνία. Ὅκτω ἔτη ἤδη εἶχον παρέλθει ἀπὸ τῆς συλλήψεώς του και ἐν τοῦτοις ἡ κυβέρνησις ἀκόμη ἐφοβεῖτο μήπως ὁ ἀκατακόνητος μοναχὸς προκαλέσῃ ἐκ νέου ταραχὰς εις τὸ Κράτος. Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ἐπισκόπου Ἀνδρου Μητροφάνους, οἱ φόβοι οὗτοι ἦσαν ἀβάσιμοι, ἐν ἐγγράφῳ δὲ αὐτοῦ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἀπὸ 5 Φεβρουαρίου 1860 ἔλεγε τὰ ἐξῆς: ἀδυναμέθα νὰ διαβεβαιώσωμεν τὸ Ὑπουργεῖον ὅτι οὐδεὶς ὑπάρχει φόβος ἐκ τοῦ ἀνθρώπου τοῦτου διὰ τε τὸ καταβαλὼν αὐτὸν βαθὺ γῆρας και διότι ἡ οὐδύως πλέον ἡ σπανιώτατα ἔρχεται τις μακρόθεν πρὸς ἐπίσκεψιν αὐτοῦ, ἀλλὰ και οἱ ἐρχόμενοι ποτε δέν ἀξιούνται νὰ τὸν ἐπισκεφθῶσιν, ἅτε διωκόμενοι ὑπὸ τοῦ συμβουλίου και τοῦ ἐν τῇ μονῇ διαμένοντος χωροφύλακου. Οὐχ ἦττον κατὰ διαταγὴν τοῦ ἐπαρχοῦ Ἀνδρου, παρηγηγέθη αὐστηρῶς ὁ χωροφύλαξ νὰ μὴ ἐπιτρέπῃ πλέον εις οὐδένα τὴν μετ' αὐτοῦ συνέντευξιν, συνετάχθη δὲ και πρωτόκολλον περὶ τοῦτου μεταξὺ τοῦ ἐναμοτάρχου και τοῦ ἡγουμενοσυμβουλίου.

Τὰ αὐστηρὰ ταῦτα μέτρα ὑπηγόρευσε ἰδίως κίνησις καλογηρικὴ γινόμενη ἐν Καρυστίᾳ κατ' ἐκείνην ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴν, τῇ ἀνοχῇ τοῦ ἐπισκόπου τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης. Περὶ τῆς κινήσεως ταύτης διεξήχθη ἀλληλογραφία, ὑπάρχουσα ἐν μέρει εις τ' ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ἐξ αὐτῆς δὲ παραλαμβάνομεν τὸ ἐπόμενον ἐγγράφον τοῦ νομάρχου Βυβόιας πρὸς τὸν Ἐπαρχον Καρυστίας, φέρον χρονολογίαν 4 Φεβρουαρίου 1860 και ἐξιστοροῦν σαφῶς τὰ γινόμενα: αἱ εἰς ἀπάντησιν τῆς ἀναφορᾶς ἡμῶν, γράφει ὁ νομάρχης, σὰς προσκαλοῦμεν νὰ λάβητε συνέντευξιν μετὰ τοῦ Σ. Ἐπισκόπου και κοινοποιήσῃτε αὐτῷ ὅτι ἡ Νομαρχία ἐγνώρισεν ἐμπιστευτικῶς ὅτι Παπαγιάννης τις καλούμενος ἐκ τοῦ χωρίου Ὀκταινιάς τοῦ δήμου Αὐλώνας, πρῶτερον μὲν ἱερεὺς, νῦν δὲ ἀργῶν, κατὰ πρῶτον βαθμὸν, Ἰωακείμ δ' ἕτερος μοναχὸς Κυμαῖος, ἄνθρωπος φανατικὸς και ἀνακληθῆτος, τρίτος

ὁ ἐκ Λαύρας τοῦ Ἁγίου Ὁρους κληρικὸς πνευματικὸς ἐν Κύμῃ Ἀμβρόσιος ἱερομόναχος καὶ τέταρτος ὁ ἐφημέριος Ἀχλαδερῆς καὶ πνευματικὸς εἰς τὸ χωρίον Κριεζῶ ὀνόματι Γεώργιος Καγγέλης κατὰ βαθμὸν δεύτερον εἰσὶν ὄργανα ὁρησκευτικῶν προλήψεων καὶ φανατισμοῦ ὑπὲρ τῶν συνεντεύξεων τοῦ Παπουλάκη ἐν Ἄνδρῳ, ἀποπλανῶσι δὲ καὶ ἐν γνώσει καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τὸν ἐμπιστευόμενον αὐτόθι λαὸν ἀπλοῦν εἰς τὸ πιστεῖν καὶ ἀσπάζεσθαι πράγματα ἅτινα ἀποκρούει ὁ ἀληθὴς Χριστιανισμὸς.

« Προσθέσατε τῷ Σ. Ἐπισκόπῳ ὅτι ἐθεοβιάθημεν ἀκόμη ὅτι ἀδείξαι αὐτοῦ ὁ μνημονευθεὶς μοναχὸς Ἰωακείμ Κυμαῖος περιέρχεται τὰ χωρία διδασκῶν δημοσίᾳ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἐπραξεν ἐν Μεσοχωρίοις τοῦ δήμου Στύρων κατὰ τὴν 23 Αὐγούστου π.ε. ὅτι περιπλέον ὁ ἐφημέριος Ἀχλαδερῆς καὶ πνευματικὸς ἐν Κριεζῶ ἀποτρέπει τοὺς χριστιανούς τοῦ μαρτυρεῖν ἐνόρκους ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν, πρὸς δὲ ὅτι ὁ ἐκ Λαύρας τοῦ Ἁγίου Ὁρους παραπίθει τὰ κοράσια ἵνα προσφεύγωσιν εἰς τὸν μοναχικὸν βίον ὅπως σώσωσι τὴν ψυχὴν των ».

Καὶ αὐταὶ ἦσαν αἱ τελευταῖαι ἀπηχῆσεις τῆς Φιλορθοδοξίας, αἵτινες μετ' ὀλίγον ὀλοτελῶς ἀπεσθέθησαν. Ὁ δὲ Παπουλάκης ὀλίγον μετὰ ταῦτα χρόνον παρέδωκε τὸ πνεῦμα, ἐν βαθεῖ γῆρα ἀποθανὼν τὴν νύκτα τῆς 18 πρὸς τὴν 19 Ἰανουαρίου τοῦ 1861, καὶ ἐτάφη εἰς τὸ κοιμητήριον τῆς μονῆς.

Ἡ φήμη τοῦ ἐπέζησε πολὺ μετὰ τὸν θάνατόν του καὶ μέχρι σήμερον εἰσέτι πολλοὶ ὑπάρχουσιν οἱ πιστεύοντες εἰς τὴν ἀγιότητα καὶ εἰς τὸ προφητικὸν χάρισμα τοῦ ἀνδρός, διατηροῦντες εὐσεβῶς περιήπτα φέροντα τεμάχιον ἐκ τοῦ ράσου του ἢ σταυρὸν ξύλινον ὑπ' ἐκείνου δωρηθέντα. Τόσος ὑπῆρχεν ὁ σεβασμὸς παρὰ πολλοῖς ὥστε ἤθελον εὐθὺς μετὰ τὸν θάνατόν του νὰ τὸν ἀνακηρύξωσιν ὡς ἅγιον. Κυνοῦρηίς δὲ τινες ἐν Κωνσταντινουπόλει διαμείνοντες ἀνέθηκαν εἰς ζωγράφον νὰ κατασκευάσῃ τὴν εἰκόνα του καὶ ἐπειδὴ ὁ ζωγράφος φυσικῶ τῷ λόγῳ ἐδίσταζε διότι δὲν ἐγίνωσκε τὰ χαρακτηριστικά του, ᾠδήγησαν αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν καὶ δεικνύοντες αὐτῷ τὴν εἰκόνα τοῦ προφήτου Ἡλίου, παρήγγειλαν αὐτὴν ν' ἀντιγράψῃ διότι παρόμοιος κατὰ τὸ λέγειν των ἦτο ὁ Παπουλάκης πρὸς τὸν προφήτην ἐκεῖνον. Ἐπίσης καὶ τινες Λάκωνες μετὰ τινα ἔτη μεταβάντες εἰς τὴν μονὴν Παναχράντου ἐζήτησαν τὴν ἀδείαν ν' ἀνασκάψωσι τὸν τάφον τοῦ Παπουλάκη ὅπως παραλάβωσι τὴν κάραν του. Ἄλλ' οἱ ἐν τῇ μονῇ προειδοποιήθησαν ὑπὸ τῆς ἀρχῆς ἀπήνησαν ὅτι ἠγνόουν ποῦ ἐκεῖτο τεθαμμένος καὶ οἱ εὐσεβεῖς Λάκωνες ἐπανῆλθον ἀπρακτοί.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΗΣ ΑΝΝΙΝΟΣ

ΧΑΡΑΛΑΔΟΣ

Ο ΗΓΕΜΟΝ ΤΩΝ ΒΑΡΙΑΤΩΝ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΝ ΙΣΤΟΡΙΚΜΑ

(Συνέχεια καὶ τέλος).

ΚΕ'

Τρεῖς ἡμέρας ἀργότερον ὁ Ῥωσικὸς στόλος κατέπλεεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Χερσῶνος.

Κατὰ τοὺς παναρχαίους χρόνους ὁ Ἰβξείνος ἀπετέλει τὸ πρὸς βορρᾶν τέρμα τῆς γνωστῆς οἰκουμένης, οὐ πέραν ἐξετείνεται ἡ μυθώδης ἐκείνη Σκυθία, ζοφερὸν τῶν Κιμμεριῶν ἐνδιαιτήμα.

Ἐς πείρᾳ ἔκανε βαθυρῶδου ὠκεανοῦ, ἔνθα δὲ Κιμμεριῶν ἀνδρῶν ὄμιλος τε πῆλιξ τε Ἦέρι καὶ νεπέλη κεκαλυμμένοι οὐδὲ πότε αὐτοῦ; Ἥλιος φεθῶν καταδέρκεται ἀκτίνοισιν, ἀλλ' ἐπὶ νῆε δλοή τέταται δειλοῖσι βροτοῖσιν.

Ἄλλὰ τὰ ἐγγειρήματα τῶν πρώτων θαλασσοπόρων, τὰ ἐνσαρκωθέντα ἐν τῇ Ἀργοναυτικῇ στρατείᾳ, ταχέως ἐπηκολούθησαν αἱ μόνιμοι ἀποικίσεις, ὧν μία καὶ ἡ Χερρόνησος ἐπὶ τῆς Ταυρικῆς, γνωστῆ ἀργότερον ὡς Χερσῶν καὶ νῦν ὡς Σεβαστοπούλις. Ἡ πόλις αὕτη ταχέως ὑπέκυψεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Βυζαντίου, ἀλλὰ διετήρησε τὴν ἀστικὴν αὐτῆς ἐλευθερίαν, καθ' ἣσαν τὸ λεγόμενον Θέμα Χερσῶνος διοικεῖτο ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων Ἀρχόντων, ἦτοι τοῦ *Πρωτεβουτος* καὶ τῶν πατέρων τῆς πόλεως· συνεπεία δὲ τούτου θαυμασίως ἀνεπτύχθη τὸ ἐμπόριον αὐτῆς, καίτοι ἐνωρὶς καταληφθεῖσης τῆς ὑπαίθρου χώρας ὑπὸ τῶν ἀτιθάσων Χαζάρων, οἵτινες ἐπὶ μὲν ἐδέχοντο, ἐπὶ δὲ ἀπέπτυσον τὴν κυριαρχίαν τοῦ Βασιλέως.

Παρατάθη δὲ ἡ κατάσταση αὕτη μέχρι τοῦ 833, ὅτε οἱ Χαζάροι, πιεζόμενοι ὑπὸ τῶν ἐντεῦθεν τοῦ Τανάιδος οἰκούντων Πατζινακιδῶν, ἐζήτησαν διὰ πρεσβείας παρὰ τοῦ τότε ἀνάστοτος Θεοφίλου τὴν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ ἐκείνου ἀνέγερσιν φρουρίου, ἐπιτηδείου πρὸς ἀναχαίτισιν τῶν ἐν λόγῳ ἐπιδρομῶν. Ὁ Βασιλεὺς ἐπαμφε πράγματι τὸν Πετρωνῶν Καματερὸν μετὰ τοῦ Κατεπάνω τῆς Παφλαγονίας καὶ πολλῶν χελαυδίων, ἀναπλεύσας δὲ οὗτος τὸν Τανάιν ἀνήγειρε τὸ φρούριον μεθ' ὃ ἐπιστρέψας εἰς Βυζάντιον, ἐξέθηκε τῷ Ἄνακτι ὅτι, πρὸς ἐδραίωσιν τῆς Κυριαρχίας τοῦ Κράτους εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, ἀπαραίτητος ἀπέβαινε ἡ ἀποστολὴ Στρατηγοῦ ἰδίου, μὴ ἀφιερμένης τῆς διοικήσεως εἰς χεῖρας τῶν ἀσθενῶν καὶ πολλὰκις ἰδιοτελῶν δημοτικῶν Ἀρχόντων. Ἡ γνώμη αὕτη κατίσχυσε, καὶ τὸ ἐν λόγῳ θέμα διοικεῖτο ἐφεξῆς ὡς πάντα τὰ λοιπὰ, καίτοι διατηρηθέντος κατὰ τύπον τοῦ Πρωτεύοντος.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν, περὶ ἧς πραγματευόμεθα,

ὑπῆρχεν ἐπομένως ἐν Χερσῶνι στρατηγὸς τοῦ Κράτους, ὅστις ἰδὼν καταπλέοντα τὸν Ῥωσικὸν στόλον, παρεσκεύασε τὰ πρὸς ἄμυναν ἄλλ' ὁ Βλαδὶμηρος οὐδέμιαν εἶχεν ἐπιθετικὴν διάθεσιν, καὶ προσωρμισθὴ μόνον παρὰ τὸ στόμιον τοῦ λιμένος, ὅπως ἀναπαύσῃ τὰ πληράματα, εἰς ὃ οὐδὲλως ἀντέστη ὁ Στρατηγός, καθ' ὃ στερούμενος ναυτικῆς δυνάμεως.

Περὶ τὴν ἐσπέραν τῆς ἡμέρας ἐκείνης λαμπρὰ πανσέληνος ἐφώτιζε τὴν ἀμφιθεατρικῶς ὑψομένην λευκὴν πόλιν, ἐθαύμαζον δὲ τὸ μαγευτικὸν τοῦτο θέαμα ὁ Χαράλδος καὶ ὁ Ραγνάρς ἐκ τοῦ πλοίου αὐτῶν.

— Ἰδοὺ εὐδαίμων ἀληθῶς ἀποικία, παρέτήρησεν ὁ Χαράλδος.

— Ἰπῆρξεν ἀείποτε σπουδαιότατον ἐμπορεῖον, καὶ πρὸ τῆς καθόδου τῶν Χαζάρων, ἔτρεφον τὴν Ἑλλάδα οἱ περὶ σιτοφόροι ἀγροί· ἀλλ' εἶδεν ἡ πόλις ἡμέρας φοβεράς καὶ ὑπέστη συμφορὰν, ἣν μετὰ φρίκης ἀφηγοῦνται οἱ σύγχρονοι χρονογράφοι.

— Συμφορὰν, ὅποιος φύσεως;

— Γνωρίζεις ὅτι ἡ δυναστεία τοῦ Ἡρακλείου, ἣτις διετήρησε τὸν θρόνον ἕνα ὅλον αἰῶνα, ἀπὸ τοῦ 611—711, ἰδρυθῆσα ὑπὸ τοῦ ἥρωος ἐκείνου, κατέληξεν εἰς τέρμας ἀνθρωπόμαρπον, ἢ μάλλον εἰς παράφρονα, Ἰουστινιανὸν Β', τὸν Ρινότμητον.

— Πόθεν τὸ ἐπίθετον τοῦτο;

— Τῆς ποικίλης αὐτοῦ κακουργίας καὶ ἀπειθοῦς ἀσπλαγγνίας ἐπέθηκε τὴν κερωνίδα διατάξας, ὡς βεβαιοῦσιν οἱ σύγχρονοι, τὴν ἀπόφαξιν τοῦ τε Πατριάρχου καὶ παντὸς τοῦ δήμου τῆς πρωτεύουσος· ἀλλὰ τότε ἡ πόλις ἐξηγέρθη τέλος, ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Λεόντιον, καὶ ὁ τοῦ Νέριανος μισητῆς, σφραῖς εἰς τὸν Ἰππόδρομον, ὑπέστη τὴν φοβερὰν ποινήν τῆς βινοκαπίας, ἣτις ὑπὸ τοῦ Ἡρακλείου εἰσαχθεῖσα, ἠτίμασεν οὕτω τὸν τελευταῖον αὐτοῦ ἀπόγονον. Συγχρόνως δὲ κατεκρήσαν εἰς τὸν λεγόμενον Βοθρὸν οἱ δύο ἀγριώτεροι αὐτοῦ λειτουργοί, ὁ μέγας Λογοθέτης Θεόδωρος καὶ ὁ Σακκελάριος Στέφανος φοβεράς διαπραξάντες δημεύσεις, βιαιοπραγίας καὶ βασάνους μεθ' ὃ ἀνευφημήθη Βασιλεὺς ὁ Λεόντιος.

— Καὶ ὁ Ρινότμητος;

— Ἐξορισθεὶς εἰς τὴν Χερσῶνα ταύτην, παρέμεινε δέκα ἔτη σκευαρῶν πρὸς ἀνάκτησιν τῆς ἀρχῆς· ἀλλ' ἠκιστα προθύμους εὗρε τοὺς φιλησυχούς ἀποίκους, οἵτινες, ὅπως ἀπαλλαγῶσι τοῦ ἐπικινδύνου ξένου, ἀπαφάσισαν τὴν σύλληψιν καὶ ἀποστολὴν αὐτοῦ εἰς τὸν βασιλεύοντα τότε Ἀψίμαρον.

— Δικαίως, τῇ ἀληθείᾳ.

— Ὁ Ρινότμητος, διαγνοὺς τὰ μελετώμενα, κατέφυγε τότε πρὸς τὸν Χαγάνον τῶν Χαζάρων,

οὐ ἐνομφαύθη τὴν ἀδελφὴν Θεοδώραν· ἀλλ' ὁ Ἀψίμαρος ὑπόσχεται τῷ βαρβάρῳ ἐκείνῳ πλουσίαν ἀμοιβήν, ἐὰν παραδώσῃ, ζῶντα ἢ νεκρὸν, τὸν πολυπράγμονα μνηστῆρα, καὶ ὁ Χαγάνος ἐπιχειρεῖ πράγματι τὴν δολοφονίαν τοῦ γαμβροῦ.

— Δραματικαὶ ὄντως περιπέτειαι.

— Ὡς λέγεις, ἀλλ' ὁ Ρινότμητος δυσκόλως ἐνέπιπτεν εἰς τοιαύτας παγίδας. Ὑποπτευθεὶς καὶ αὐθις τὴν ἐπιβουλήν, ἀπαγγολίζει ἰδίᾳ χεῖρὶ τοὺς δολοφόνους, πέμπει τὴν Θεοδώραν εἰς τὸν ἀδελφόν, καὶ δραπετεύων ἐπὶ ἀλιάδος ἐκ Φαναγόρας, ἐνθα διέμενε, παραλαμβάνει καθ' ἰδὸν ἐκ Χερσῶνος πιστοὺς τινας ὁπαδοῦς, διαπλέει τὸν Ἰβξείνον ἐν μέσῳ τρομερᾶς τρικυμίας, καὶ εἰσέρχεται τέλος εἰς τὸν Ἰστρον.

— Παράδοξον ψυχῆς σθένος.

— Παράδοξον, ἀλλὰ πρὸς τὰ χεῖριστα ἔβρον.

Φθὰς εἰς Βουλγαρίαν, καταβράδευσε τὸν Ἡγεμόνα τῆς χώρας Τερβέλην, ὑπόσχεται αὐτῷ σύζυγον τὴν ἰδίαν θυγατέρα μετὰ δώρων λαμπρῶν, καὶ παρασύρει οὕτω τοὺς πρὸ καιροῦ ἡμεροῦντας Βουλγαρούς κατὰ τῆς πρωτεύουσος.

— Καὶ ὁ Ἀψίμαρος;

— Ἀπέκρουσε κατ' ἀρχὰς μεθ' ὕβρεων τὰς περὶ παραδόσεως προτάσεις, ἀλλὰ τὴν τρίτην νύκτα ὁ Ἰουστινιανὸς παραισθῆναι δι' ἀγωγοῦ τινος εἰς τὴν πόλιν, ἀνοίγει μίαν τῶν χερσαίων πυλῶν, καὶ εἰσάγων πᾶσαν τὴν στρατιάν, καθίσταται κύριος αὐτῆς.

— Εὖγε τοῦ ἀνδραγαθήματος!

— Ἐννοεῖται ὅτι πρὸ παντός ἐφρόνυσε τὸν τε Ἀψίμαρον καὶ τὸν ζῶντα ἔτι, καίτοι ὑπὸ τοῦ διαδόχου βινοκαπηθέντα, Λεόντιον διέπραξε δὲ τὴν κακουργίαν πανηγυρικῶς, διότι πρῶτον μὲν ἐπόμπησε τοὺς δύο Βασιλεῖς ἐν ἀλύσει διὰ τῆς πόλεως, καὶ εἶτα προσήγαγεν αὐτοὺς συρομένους εἰς τὸν Ἰππόδρομον, ὅπου κατεπάτησαν αὐτοὺς βοῶντος τοῦ δήμου ἀεὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπέθης, καὶ ἐπάτησας λέοντα καὶ δράκοντα· μεθ' ὃ ἐστάλησαν εἰς τὴν πλατείαν τοῦ Κυνήγιου, ὅπου ἀπεκεφαλίσθησαν.

— Ἀγριότης ἀποτρόπαιος.

— Ἀπαρχὴ μόνον σειρᾶς ὄλης ἀπαισίων τερατουργημάτων. Ὁ Πατριάρχης ἐτυφλώθη, οἱ ἐπιφανέστεροι Στρατηγοὶ ἀπηγορεύθησαν ἐπὶ τῶν ἐπάλλεων, καὶ, ποικιλοτρόπως βασανισθέντες, ἐπαυθῆσαν κατὰ χιλιάδας οἱ πρωτεύοντες Μεγιστᾶνες καὶ πολῖται.

— Καὶ ὁ δῆμος ἀγογγύστως ὑφίστατο πάντα ταῦτα;

— Ὁ δῆμος, ὡς ἡ θάλασσα, ἐμμανεῖς καταθραύει πᾶν τὸ προστυχόν, ἀλλὰ δυσχερῶς ἐγείρεται. Ἐν τούτοις ὁ Ρινότμητος, ἐκ τοῦ χειροῦ μεταβαλὼν τὴν πρωτεύουσάν εἰς αἰματηρὸν τέλμα, ἐπεδόθη τέλος εἰς τὸ κύριον αὐτοῦ μέλημα, τὴν φοβερὰν ἐκδίκησιν κατὰ τῆς

Χερσώνος, ἥτις ἐμελέτησε τὴν παράδοσιν αὐτοῦ. Ὅθεν συγκροτεῖ στόλον κραταῖον μετὰ δεκακίς-μυρίων ὀπλιτῶν, καὶ πέμπει αὐτὸν εἰς τὴν Τυρμικὴν, ὑπὸ Ἡγεμόνα Στέφανον τὸν Ἀσρικτον, ἐπιτετραμμένον τὴν κατακρεούργησιν πάντων τῶν κατοίκων, οὐ μόνον τῆς Χερσώνος, ἀλλὰ καὶ τῶν λοιπῶν κατὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα Ἑλληνίδων πόλεων.

— Τι λέγεις, διμυλὲς σπουδάζων;

— Φεῦ! πρόκειται περὶ γεγονότος, καὶ οὐχὶ περὶ τερατώδους μυθεύματος. Φαίνεται ὅμως ὅτι τὰ κακοῦργα τοῦ τυράννου ὄργανα διετῆρουν ἀνθρώπινον τι αἴσθημα, καὶ ὅσον ἐσφράγησαν μὲν διὰ βλαπτικῶν οἰκτρῶν οἱ ἐπισημότεροι τῶν κατοίκων, ἀλλὰ πολλοὶ διέφυγον, καὶ τὸ σπουδαιότερον, ἐφείσθησαν οἱ δῆμοι τῶν νηπίων.

— Ἀγαθὴ τύχη.

— Ὁ Ρινότμητος, μαθὼν τοῦτο, ἐγένετο ἐξ-αλλος ἐξ ὀργῆς, καὶ τῆ ἐπιγούσῃ αὐτοῦ δια-ταγῇ, ὁ Ἀσρικτος, προκλαδῶν τὰ μειράκια, ἀπέπλευσεν εἰς Βυζάντιον.

— Ὁ Νέρων μεταβάλλεται εἰς Ἡρώδη.

— Τοιαύτη βεβαίως ἦν ἡ πρόθεσις αὐτοῦ, ἀλλ' ἐνακησάσης ἐν τῷ Βυζαίνῳ τρικυμίας δεινῆς πᾶς σχεδὸν ὁ στόλος κατεστράφη, καὶ ἀπωλείσθησαν ἐξ ὀσμῆκοντα τρεῖς ὅλα χιλιάδες ἐκ τῶν ἀθῶων ἐκείνων πλασματικῶν.

— Ὅρθως ἔλεγες ὅτι ὀλίγα τοιαῦτα γεγο-νότα ἀπεμνημόνευσαν οἱ ἄνθρωποι.

— Καὶ ὅμως οὐδὲ μετὰ τὸ φοβερὸν τοῦτο ἀτύχημα ἐκορέσθη τοῦ Ρινότμητου ἡ μανία· ὅθεν παρασκευάσας στόλον ἕτερον, ἐκπέμπει αὐ-τὸν εἰς Χερσῶνα, ἵνα μὴ ἀφαιθῇ ἐκεῖ ψυχὴ ζῶσα ἢ λίθος ἐπὶ λίθου.

— Τέρας ἀποτρόπαιον.

— Εὐτυχῶς τὴν φρονὴν ταύτην ἡ θεὰ Πρό-νοια ἐπίστησε τὴν προσοχὴν αὐτῆς εἰς τὴν Τυρμικὴν. Οἱ Χερσωνῖται ἀπέλιπες πλέον ὄχυ-ροῦσι τὴν πόλιν συμπράττοντες τοῦ Χαγάνου τῶν Καζάρων καὶ αὐτοῦ τοῦ Στρατηγοῦ τοῦ θέμα-τος Ἡλία, οὗτω δὲ κατατροποῦσι τοὺς ἐπερχο-μένους, καὶ προσφέρουσι τὸ στέμμα, τοῦ Ἡλία μὴ δεχθέντος, εἰς τὸν Φιλιππικόν, Μεγιστᾶνα διατελοῦντα παρ' αὐτοῖς ἐν ἐξορίᾳ.

— Φωνάζομαι τοῦ Ρινότμητου τὴν ὀργὴν.

— Μόλις μαθὼν τὰ γενόμενα, δρμᾶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἡλία, σπάζει τοὺς δύο αὐτοῦ υἱούς, καὶ τὴν ἐσχάτην ἐπιβάλλει τῇ συζύγῳ αὐτοῦ ὕβριν, μεθ' ἧς ὁ νέον ἐκπέμπει εἰς Χερσῶνα στό-λον, ὅστις ὅμως ἀποτυχὼν περὶ τὴν ἐφοδὸν, ἐνοῦται μετὰ τῶν Χερσωνιτῶν. Πᾶσαν δὲ τὴν δύναμιν ταύτην παρακλαδῶν τότε ὁ Φιλιππικός, ἐπέρχεται κατὰ τοῦ Βυζαντίου, καὶ ἀκωλύτως εἰς τὴν πρωτεύουσάν εἰσδύει, τοῦ Ρινότμητου φυγόντος, ἅμα ἐγνωσθῆ τοῦ στόλου ἡ προδοσία, πρὸς τὴν Σινάπην.

— Καὶ οὕτως ἔληξεν ἡ τραγῳδία;

— Ὁ Φιλιππικός ἐξέπαυσε κατὰ τοῦ δραπέ-του τὸν Ἡλίαν μετὰ δυνάμεως ἰκανῆς, ἀλλ' οἱ σὺν αὐτῷ παρέδωκαν ἀυθόρμητως τὸν ἀλιτή-ριον, καὶ ὁ Ἡλίας τότε, διψῶν ἐκδικήσιν, ἐθα-νάτωσεν αὐτὸν ἰδία χειρὶ.

— Ἔστι Δίκης ὀφθαλμός.

Πολυτίμους εἰδήσεις περὶ Χερσώνος, Πικτι-νικιτῶν καὶ Ρώσων εὕρισται ὁ βουλόμενος εἰς τὰ δύο ἕτερα συγγράμματα τὸ «περὶ Θεμάτων», καὶ τὸ «πρὸς τὸν ἴδιον υἱὸν Ῥωμανόν», ἐνθα ὁ Βορυσθένης καλεῖται ἡδὴ Δάναπρις, καὶ ὁ Ἰ-στρος Δκνούθιος.

ΚΣΤ'

Τὴν ἐπαύριον τῆς ἐν λόγῳ ἐσπέρας ὁ στόλος, ἀναχθεὶς τῆς Χερσώνος, εἰσῆλθε μετ' ὀλίγον εἰς τὸν Βορυσθένην, ὃν ἀνέπλευσε μέχρι τῆς πρω-τεύουσας τῶν μεγάλων δουκῶν, τοῦ Κιέβου. Ἡ πόλις αὕτη, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς τοῦ ποταμοῦ ὄχθης κειμένη, ἦν ἡδὴ σπουδαία καὶ διεκοσμεῖτο ὑπὸ πλήθους ἐκκλησιῶν καὶ μονῶν, καθ' ὅσον οἱ νεοφώτιστοι Ρῶσοι μέγαν ἀνέπτυξαν περὶ ταῦτα ζῆλον. Ἀλλ' ἰδίας θαυμασίας ἦν ὁ ἡμι-τελής ἐτι νῶς τῆς ἁγίας Σοφίας, ἐπιστέφον τὸν λόφον, ἐφ' οὗ ἀνείρπεν ἡ πόλις, καὶ εἰς τοὺς ἐνδεκα περιχρυσούς αὐτοῦ θάλους ἀντανακλιῶν τὰς ἀκτίνας τοῦ δύνοντος ἡλίου. Ὁ νῶς οὗτος διασωθεὶς μέχρις ἡμῶν, ἀφοῦ πολλὰκις ἀνεκαι-νίσθη, τυγχάνει τὸ σεπτότερον τῆς Ρωσίας τέ-μενος, καὶ περιέχει τοὺς τάφους τῶν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μεγάλων Δουκῶν. Ἡ δὲ πεδιάς, ἡ παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ λόφου καλεῖται εἰς-εἶ «κοιλίαν τοῦ βαπτίσματος», καθ' ὅσον ὁ Βλαδίμηρος, πρὸ πολλοῦ ἄλλως τε προχειρισθεὶς ἅγιος, κατὰ τὴν ἐκ Χερσώνος ἐπιστροφὴν αὐτοῦ, ἐκεῖ ἀθρόους ἐβάπτισεν τοὺς κατοίκους τῆς ἱερᾶς πόλεως μετὰ τινος, ἐννοεῖται, τοῦ κνουτοῦ ἀρωγῆς.

Ὁ Ἰαροσλαῦος πρὸ πολλοῦ ἐκ φήμης τὸν Χαράλδον γνωρίζων, καὶ μαθὼν τὸ πρόσφατον ἀνδραγάθημα, ἐδέχθη αὐτὸν εἰς ἀνοικτὰς ἀγ-κάλας καὶ πᾶσαν κατέβαλε προσπάθειαν πρὸς διασκέδασιν τῆς ἔκρας αὐτοῦ δυσθυμίας· ἀλλ' ὡσεὶ ἐδίωκεν εἰσέτι αὐτὸν τοῦ παρελθόντος ἡ ἀνάμνησις, προσεχῶς ἐγνωσθῆ ἐν Κιέβῳ ὅτι, ὀλίγον μετὰ τὴν ἀποδημίαν τοῦ ἡμετέρου ἥρωος, νέα ἐξεβράχη ἐν Βυζαντίῳ στάσις.

Αἱ σχέσεις τοῦ Μονομάχου μετὰ τῆς ἀδελ-φῆς τοῦ Σκληροῦ ταχέως ἀπέβησαν τοσοῦτον σκανδαλώδεις ὥστε διεδόθη ὅτι ἐμελέτα τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν θυγατέρων τοῦ Κωνσταντίνου, ὅπως ἀναβιβάσῃ ἐπὶ τοῦ θρόνου τὴν ἐρωμένην αὐτοῦ ἐκείνην. Τοῦτο ἤρκεσεν ὅπως ἐπιφέρῃ δει-νὴν ἐν τῇ πόλει ἀναστάσιον καὶ τῇ 9ῃ Μαρ-τίου 1014, καθ' ἣν στιγμήν ὁ Αὐτοκράτωρ ἔππευε πρὸ τοῦ ἐν τῇ Χαλκῇ νεοῦ τοῦ Σωτήρος, ἵνα

μεταβῆ εἰς τὸν ἑορτάζοντα σηκὸν τῶν τεσσα-ράκοντα Μαρτύρων, αἰφνης ἀκούεται φωνὴ ἐκ τοῦ πλήθους βοῶσα. — Ἄἤμεις τὴν Σκλήρην-ναν Βασιλισσαν οὐ θέλομεν, οὐδὲ δι' αὐτὴν αἰ-μάναι ἡμῶν αἱ πορφυρογέννητοι Ζωὴ τε καὶ Θεοδώρα θαναοῦνται».

Φοβερός ἐκ τούτου ἠγέρθη σάλος, καὶ τὸν ἐσχάτον διέτρεξε κίνδυνος ὁ τε βασιλεὺς καὶ μέγα τῶν πολιτῶν πλήθος, μέχρις οὗ, προκύ-ψασαί τέλος ἐκ τῆς Χαλκῆς αἱ Βασίλισσαι, καθουσύχασαν τοὺς στασιαστας. Ἐννοεῖται ὅτι ὁ Μονομάχος ἐπέστρεφεν εἰς τ' Ἀνάκτορα, πα-ραιτηθεὶς τῆς ἐκκλησιαστικῆς, καὶ ὅπως ἐξευμε-νίσῃ τὸν ὄχλον, ἐχορήγησε μέγα εἰς τὴν ἁγίαν Σοφίαν ποσὸν πρὸς τέλει τῆς λειτουργίας, οὐχὶ πλέον κατὰ τὰς ἐορτάς, ἀλλὰ καθ' ἐκά-στην ἐπορίσθη δὲ τὸν πρὸς τοῦτο χρυσόν, ἀπαλ-λάξας τοὺς Ἴθρας τῆς ὑποχρεώσεως, καθ' ἣν συνειτῆρουν παντακίμυρους ἄνδρας πρὸς ἀμυ-ναν τῶν συνόρων, μέτρον, ὅπερ τάχιστα ἐπῆνεγκε καρποῦς ὀλεθρίου.

Ὁ Ραγνάρος, πρῶτος μαθὼν τὰς ἐν λόγῳ εἰ-δήσεις, ἀνεκοίνωσεν αὐτάς τῳ Χαράλδῳ, ἀλλ' εὔρεν αὐτὸν ἀδιάφορον πλέον πρὸς τὰ ἐν Βυζαν-τίῳ συμβαίνοντα. Ἀφιχθεὶς ἐν τῷ μέσῳ κόσμῳ νέου καὶ ζῶν μεταξὺ ὁμοφύλων, καταφανῶς ἐπε-ζήτηε οὗτος τὴν λήθην τοῦ παρελθόντος, εἰς ὃ πολλὰ συνέτρεχον περιστάσεις καὶ ἰδίως ἡ ἐξῆς.

Ὁ Ἰαροσλαῦος εἶχε θυγατέρα περικαλλῆ τὴν Ἑλλισῶφ ἢ Ἐλισάβετ, ἥτις ὡς εἰκός, ἅμα ἐσχε-τίσθη τὸν περιώνυμον Ἰάρολον, περιπαθῶς αὐτοῦ ἠράσθη, ὁ δὲ μέγας Δούξ, διακωῶς ποθῶν τὸ μετὰ τοῦ βασιλικοῦ ἐκείνου γόνου συνοικίσιον, διὰ παντὸς μέσου ἐπέδιλωκε τὴν συντέλειαν αὐ-τοῦ. Εὗρε δ' εἰς τοῦτο θερμὸν ἀρωγὸν τὸν Ρα-γνάρον, ὅστις ἤλειξεν οὕτω μείωσιν τινὰ τοῦ ἀκοιμήτου ἄλγους ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τῆς Μαρίας, καὶ ὠλεῖτο προσέτι ἐκ λόγων πολιτικῶν.

Γνωστὸν ὅτι ἀπὸ τοῦ 1035 ἐβασίλευεν ἐν Νορβηγίᾳ καὶ Δανίᾳ ὁ υἱὸς τοῦ Ὀλάφου Μά-γνος· ἀλλ' οὗτος τάχιστα δυσηρέστησε τὸ ὑπῆ-κοον, καὶ τῶν μυθῶν ἄθλων τοῦ Χαράλδου διαθρυλληθέντων κατὰ τὰς βορείας χώρας, πολ-λάκις ἐκλήθη οὗτος διὰ διαφόρων μνηυμάτων πρὸς κατάληψιν τοῦ πατρικοῦ θρόνου. Ὁ Ραγνάρ-ος συνίστα τότε τὴν ἀποδοχὴν τῶν προτάσεων τούτων, ἀλλ' ὁ Ἐταιριάρχης, ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῆς Μαρίας διατελῶν, καὶ περιφανῆ κατέχων ἐν Βυζαντίῳ θέσιν, ἀπήντα διὰ σκωμμάτων.

Νῦν ὅμως ἄλλως εἶχον τὰ πράγματα, καὶ ὁ Ραγνάρος ὀρθῶς ἐσκέπετο ὅτι νέον ἀνέμενε τὸν Χαράλδον στάδιον ἐπὶ τῆς πατρῶας γῆς καὶ βίος ἐνεργός, τὸ ἄριστον τοῦτο φάρμακον τῶν ἠθικῶν τραυμάτων. Πολύτιμον δὲ ἦν τὸ ἐν λόγῳ συνοικίσιον ὑπὸ τὴν ἐποψὴν ταύτην, καὶ διότι ὁ μέγας Δούξ ὑπέσχετο πᾶσαν ἀρωγὴν εἰς ἐφό-

δια καὶ ἄνδρας, καὶ διότι συγγενῆς ἐτύγχανε τοῦ Βασιλέως τῆς Σουηδίας, ὅστις, καθ' ὃ γεί-των, ἀπέβαινε σύμμαχος χρησιμώτατος.

Ἄλλ' ὁ Χαράλδος, καίτοι ἀγνωρίζων τῆς χαριτοβρύτου ἡγεμονίδος τὰ θέλητρα καὶ τοῦ Ραγνάρου τὴν εὐγλωττίαν, ἠρναίτο ἐπιμόνας πᾶσαν περὶ τοῦτου συζήτησιν, ἣν ἐθεώρει ὡς ὕβριν πρὸς τὴν μνήμην τῆς Μαρίας.

Οὕτω παρήλθε καιρὸς· ἡ ἀτυχῆς Ἑλλισῶφ διαρκῶς ἐφθινεν ὡς ἐκ τοῦ ἀνιάτου αὐτῆς πά-θους, καὶ ὁ Χαράλδος ἀφ' ἐτέρου ἐτήκετο ὑπὸ τοῦ ἀπράγμονος καὶ ἀχρόου ἐκείνου βίου. Ὁ Ραγνάρος, δεξιῶς πάντων τούτων ἐπωφελοῦμε-νος, ἐποίησε καταφαναῖς προόδους, καὶ τέλος, ἀποσπᾶσας παρὰ τοῦ ἐταίρου σιωπηλὴν ἡμι-συναίνεσιν, διενήργησε τὴν ἐκτέλεσιν μετὰ τα-σαύτης ταχύτητος, ὥστε οὐδεὶς ἀπέμεινε καιρὸς πρὸς μετάνοιαν.

Καὶ πρῶτον μὲν ἐσπευσε πρὸς τὸν Ἰαροσλαῦον, ὅστις μαθὼν τὴν εἰδήσιν, ἠσπᾶσθη αὐτὸν ἐκ τῆς χαρᾶς, μεθ' ἧς ἐκ συμφώνου ἐλήφθησαν τ' ἀναγκαῖα μέτρα.

Ἡ Αὐλὴ μετέβη πρὸς τοῦτο εἰς Νοβογροῦδ, τὴν ἀρχαίαν τοῦ Κράτους πρωτεύουσάν, ἐνθα ἐτελέσθη τὸ μυστήριον, καὶ ἅμα τῇ λήξει τῶν λαμπρῶν τελετῶν, αἰτινες ἐπηκολούθησαν αὐτῷ, κατέλιπεν ὁ Χαράλδος μετὰ τῆς νεαρᾶς αὐτοῦ συζύγου, τοῦ Ραγνάρου καὶ πολυτελοῦς θερα-πειᾶς τὴν Ρωσίαν, ὅπως κατὰ πρῶτον ἐπισκε-φθῇ τῆς Σουηδίας τὸν Ἀνακτα.

Ἀπεδέχθη δὲ οὗτος προθυμότερα τὸν νέον κηδεστήν, καὶ ἀφοῦ ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἐξέτισε, παρέσχεν αὐτῷ στρατὸν κραταῖον, μεθ' οὗ ἐπε-φάνη προσεχῶς ὁ Χαράλδος εἰς τῆς Νορβηγίας τὰ σύνορα· ἀλλ' οὐδεμίαν ἐπέβηεν ἐχθροπραξία, καθ' ὅσον, ἅμα γνωσθεῖσης τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ, ἀυθόρμητως ὑπετάγησαν αἱ πρὸς ἑω ἐπαρχαίαι. Ἐὰν ἐβάδιζε τότε πρὸς τὴν πρωτεύουσάν, ὁ Μάγνος ἀνακίωτι ἀνετρέπετο, ἀλλ' ὁ ἥρωας ἡμῶν ἀπηξίωσε τὴν ἐντελῆ τοῦ ἀναψιοῦ ἀπογύμνωσιν καὶ κατήρτισε Κράτος ἴδιον. Τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἐπεκύρωσεν ἡμοθυμῶς τὸ Τίγκ (ἡ ἐθνο-συνέλευσις), μεθ' ἧς ἀναγορευθεὶς ἐπὶ τῆς ἀσπίδος, κατὰ τὸ ἰσχύον ἔθος, ἐπεχείρησε τὴν ἐπίσημον αὐτοῦ ἐριξιάταν, ἡ θριαμβικὴν πορείαν διὰ τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Κράτους. Ὀλίγα ὅμως ἀργότερον ἔτη, τοῦ Μάγνου θανάτου, ἐγένετο κύριος πάσης τῆς Νορβηγίας μετὰ τῆς Δανίας, καὶ περιδύξως ἐκυβέρνησε τὰς χώρας ταύτας μέχρι τοῦ ἔτους 1066.

Ἐκ τῆς Ἑλλισῶφ δύο ἀπέκτησεν υἱούς, ἀλλ' ἀπώλεσε μετ' ὀλίγον τὴν τρυφερὰν ἐκείνην συμ-βίαν, ἣν εὐλαρινῶς ἐπένησε.

Καὶ ἄδη ὀλίγας ἀκόμη λέξεις. Τῆς Ζωῆς θαναώσεως κατὰ τὸ 1050, ἠκολούθησεν αὐτὴν ὁ Μονομάχος πέντε ἀργότερον ἔτη, ἀφοῦ μακρὸν

διετήραγεν αγώνα προς τους Σελτζουκίδας Τούρκους, τότε κατά πρώτον επιφανομένους εις τον ορίζοντα της ημετέρας ιστορίας. "Ότε ήκουσε τας ειδήσεις ταύτας ο Χαράλδος, απέμεινεν επί πολύ σκεπτικός, και έβλεπε τὸ μεμακρυσμένον εκείνο και δραματικόν παρελθόν διήλθεν αὐτίς πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, ἀλλ' ὑπὸ τὸν μυστηριώδη πέπλον παραδόξου ὄνειρου· οἱ τὸν "Ανακτατο περιστοιχοῦντες εἶδον τότε μετὰ θάμβου, δυο μεγάλα δάκρυα, ἴσως τὰ πρώτα, ὑγραίνοντα τὰς ἠλιοκαεῖς αὐτοῦ παρειάς.

Ἐν τούτοις ἐξηκολούθησεν ὁ χρόνος τὸν ἀκατάσχετον αὐτοῦ ῥοῦν, και ἄλλα ἐπῆλθον γεγονότα. Θανάτος τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Ἐδουάρδου τοῦ Ἐξομολογητοῦ, ἤρπασε τὸν θρόνον ὁ Χαράλδος, υἱὸς τοῦ πανισχύρου Μειγιστάνου και πενθεροῦ τοῦ βασιλέως Γοθθίνου, ἀλλ' ἐπὶ τούτῳ ἐξέμεινεν ὁ Δουξ τῆς Νορμανδίας Γουλιέλμος, ὁ ἐπικληθεὶς Κατακτητής. Βασιλευούσης κατὰ τὴν κούρτηα τοῦ Ἐδουάρδου ἐν Ἀγγλίᾳ τῆς Δανικῆς δυναστείας, ἀνετράφη αὐτός παρὰ τοῖς Νορμανδοῖς, και μόλις περιεβλήθη τὸ στέμμα, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Χαράλδου, ἐπεδείχθη μεγίστην πρὸς αὐτοὺς εὐνοίαν, δι' εὐφρόνων γαίων προικίσας τοὺς ἀθρόους εἰς Ἀγγλίαν συβέβησαντας, και εἰς τ' ἀνότατα τῶν ἀξιωματίων προξέας.

Μεγάλως ὁμως ὡς ἐκ τούτου δυσηρεστήθη ὁ πενθερός αὐτοῦ Γοθθίνος, ὃν ὁ "Αναξ ἐξώρισε τότε, διανείμας και τούτου τὰς γαίας εἰς τοὺς Νορμανδοὺς. Ἐνῶ ἀπ' ἑτέρου σκληρῶς μετεχειρίσθη τὴν Βασιλίαν, ἦτις, ὅπως ἀπαλλαγῆ διαφόρων ἀδικῶν καταγγελιῶν, ἐβάδισε, κατὰ τοὺς χρονογράφους, ἀλώβητος ἐπὶ τοῦ πεπρωκτωμένου αἰθῆρος ἀρότρου. Συνεπεία τῶν γεγονότων τούτων μειώθη ἐν τούτοις τοῦ Βασιλέως ἡ δημοτικότης, οὐ ἡ ἐκθρόνισις ἐπανηγυρίσθη κατ' ἀρχάς διὰ λαμπρῶν καθ' ἅπαν τὸ Κράτος τελετῶν, ὡς ἐκ τῆς παλινορθώσεως τῆς Σαξονικῆς δυναστείας· ὃθεν εὐχερῆς ἀπέβη τῷ Κόμητι Γοθθίνῳ ὁ καταρτισμὸς κραταιᾶς στρατιᾶς, μεθ' ἧς ἀπέσπασε παρὰ τοῦ Βασιλέως και γαμβροῦ τὰς προτέρας κτήσεις και τοὺς Νορμανδοὺς πάντας τῆς Ἀγγλίας ἀπέβαλε.

Φυσικὸν ἐπομένως ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ καταδρομῆως τούτου ἐτύγχανεν ἀπεχθέστατος εἰς τὸν Δουκα Γουλιέλμον, ὅστις, ἐπὶ τῇ προφάσει διαθήκης τοῦ ἀτέκνου Ἐδουάρδου, καταλειπούσης τὸν θρόνον εἰς αὐτόν, εἰσέβαλεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἀφοῦ πρώτον, ἐπιζητήσας, ἐξησφάλισε τὴν συμμαχίαν τοῦ συγγενοῦ Βασιλέως τῆς Νορβηγίας και Δανίας, ἤτοι τοῦ ἡμετέρου Χαράλδου.

Οἱ δυο Ἀνακτες ἀπεβιβάσθησαν ἐπὶ τῶν Βρετανικῶν ἀκτῶν τῇ 28ῃ Σεπτεμβρίου 1066, και μετ' ὀλίγον, ἦτοι τῇ 14ῃ Ὀκτωβρίου, κατὰ τὴν πολυβύλλητον μάχην τῆς Ἀστίγγης (Ha-

stings), ἤσαντο νίκην λαμπράν. Ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας Χαράλδος ἐφονεύθη ἐκ πληγῆς εἰς τὸν ὀφθαλμὸν και ἡ χώρα πᾶσα ὑπέκυψεν εἰς τὸν Γουλιέλμον, ὅστις ἔδρυσε τότε τὴν Νορμανδικὴν δυναστείαν, ἐξ ἧς ἀπέβησαν πᾶσαι αἱ μεταγενέστεραι τῶν Βρετανικῶν νήσων τύχαι.

Και ὁ ἡμέτερος ἦρως; Λαμπρῶς, κατὰ τὸ σύνθηες, πρωταγωνιστήσας, ὑπῆρξε τὸ κυριώτατον τῆς μεγάλης ἐκείνης νίκης ὄργανον, παραστάτην ἔχων πάντοτε τὸν γέροντα πλέον, ἀλλ' εἰσέτι ἀκμαῖον Ῥαγνάρον. Ἡ διαζικς ἀπέβη ἐναγωνίως, τῆς χώρας οὕσης ἀνωμάλου και δασυδούς, διὰ και μόλις περὶ τὴν δειλὴν ἤρχισαν εἰς Ἀστίγγην ἐπανακάμπτοντα τὰ νικηφόρα τάγματα· ἀλλ' οὐδαμοῦ μετ' αὐτῶν ἐφαίνετο τῆς Νορβηγίας ὁ Ἀναξ.

Οἱ στρατηγοὶ αὐτοῦ ἐνόμισαν κατ' ἀρχάς ὅτι, παρασυρθεὶς ἐν τῇ διώξει και ὀλίγον τὴν χώραν γνωρίζων, περιεπλανήθη ἐν τῷ σκότει, διὸ και διάφορα ἐπεμψαν ἀποσπάσματα πρὸς ἀνεύρεσιν αὐτοῦ, ἀλλ' ἄπρακτα ἐπέστρεψαν μετ' ὀλίγον ταῦτα, και τότε μόνον ἤρχισεν ὑποψώσκων ὁ φόβος ἀνεπίστου τινὸς δυστυχήματος.

Ἄρα τῆς ὑπονοίας ταύτης διαδοθείσης, ὁ Δουξ Γουλιέλμος εἰς ἄκρον ἐταράχθη, και παραλαβὼν τοὺς τε Νορμανδοὺς και τοὺς Νορβηγοὺς Μειγιστάνους μετὰ πολυαριθμοῦ σώματος φέροντος λαμπάδας, ἐσπευσεν εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης. Τὸ θέαμα ἦν ἀπαίσιον, και κατὰ χιλιάδας ἐκάλυπτον ἐπὶ τὸ αἰματόφυρτον ἔδαφος οἱ νεκροὶ και θνήσκοντες, οἰκτρῶς ὑπὸ τὸ πελιδνὸν γῶν λαμπάδων φῶς και σατανικῶς μορφαζόντες· ἀλλ' ἡ ἔρευνα ὑπῆρξε ματαία, μέχρις οὐ εἰς τῶν τραυματιῶν ἀφηγήθη ὅτι εἶδε τὸν Χαράλδον μετ' ὀλίγων ἰππέων καταδιώκοντα ἐχθρῶν πρὸς τὸ δάσος σῶμα και ὅτι δεινὴ αἰφνης ἠγέθη βοή, ὡσεὶ ἐπιτιμημένων κατὰ τοῦ Ἀνακτος ἐξ ἐνέδρας πολυαριθμῶν ἐχθρῶν.

Ὁ Δουξ Γουλιέλμος κατηυθύνθη ἀμέσως πρὸς τὸ ὑποδειχθέν μέρος, και προσεχῶς ἀφίχθη πρὸ θεάματος μεγαλοπρεποῦς και σπαραξικαρδίου. Τὸ πλαίσιον τῆς εἰκόνας ἀπετέλει εὐρύς κύκλος πτωμάτων, μαρτυρῶν περὶ τῆς ἠρωϊκῆς τῶν ἀμυνομένων ἀντιστάσεως, ἀκριβῶς δ' εἰς τὸ μέσον τοῦ κύκλου τούτου ὑπὸ τὰς ὄχρας και ὑποτρεμούσας ἐκλάμψεις, ἐπεφάνη παράδοξον σύμπλεγμα.

Ἐκτάδην ἐπὶ τῆς χλόης κατέκειτο ὁ Χαράλδος, τὴν διαχρυσον περιβεβλημένος πανοπλίαν, ἀλλ' ὑπὸ τῶν ποικίλων τραυματίων οἰκτρῶς κατακοπιέσταν. Ἐπὶ τοῦ ἀνοικτοῦ ἰδίου στήθους ἐφαίνετο πληγὴ βαθεῖα, και ἀκριβῶς εἰς τὸ μέρος τῆς καρδίας ἐσπινθηροβόλει ψέλλιον τιμαλφές. Ὁ Γουλιέλμος κύψας ἔλαβεν αὐτό· ἦν χρυσὸν ἐγκόλπιον, δι' ἀλύσεως ἀπὸ τοῦ τραχήλου τοῦ Ἀνακτος κρεμάμενον, και διὰ σαπ-

φείρων και μαργάρων πεποικιλμένον, ἐν δὲ τῷ μέσῳ διεκρίνετο εἰκὼν ἐρατεινῆς νεάνιδος, ἡμισμῆνης στολὴν Βυζαντινὴν, και φερύσης ἐπὶ τῶν μελανῶν πλακάμων στέμμα βασιλικόν.

Ἄλλὰ τὸ σύμπλεγμα ἦν διπλοῦν παρὰ τὸν πεσόντα ἦρωα ἐκάθητο ἀνὴρ λευκοπώγων, κρύπτων τὴν στολὴν στρατάρχου ὑπὸ εὐρὺν μανδύαν. Οἱ προσελθόντες εὐχερῶς ἀνεγνώρισαν αὐτόν· ἦν ὁ Ῥαγνάρος, ὅστις τὰ χεῖλη πιέζων ἐπὶ τῆς δεξιᾶς τοῦ Χαράλδου, ὑπνωττε βαθείως. Ὁ Δουξ ἐκάλεσεν αὐτόν, ἀλλ' οὐδόλως ἐκινήθη, και τοὶ οὐδεμίαν φέρων πληγὴν. Ναι, ὑπνωττεν ὁ Ῥαγνάρος, ἀλλὰ τὸν ὑπνον τὸν ἀνέσπερον, ἀποθείς τὴν ἐσχάτην αὐτοῦ πνεύην, μετὰ διαπύρου ἀσπασμοῦ, ἐπὶ τῆς ψυχρᾶς χειρὸς τοῦ Ἀνακτος, ἐν τασούτῳν ἠγάπησεν.

ΚΑΒΑΝ ΠΑΓΚΑΒΗ.

Η ΜΗΔΕΝΙΣΤΡΙΑ

ΔΙΠΤΗΡΗΜΑ

Α'.

Κατὰ τὸ 187., ὀλίγα εἶη πρὸ τοῦ τραγικοῦ θανάτου τοῦ τελευταίου Ἰσαρού, εἰς τῶν ἐπιφανεστέρων ἀνδρῶν τῆς ρωσικῆς αὐτοκρατορίας ἦτο και ὁ πρίγκηψ Μιχαήλ....., οὐτινος τὸ οἰκογενειακὸν ὄνομα, λίαν ἐνδοξόν, λόγοι ἰσχυροὶ εὐπρεπειᾶς δὲν ἐπιτρέπον να ἀναφέρωμεν ὧδε.

Μετὰ τὸν γαλλογερμανικὸν πόλεμον ὁ πρίγκηψ εἶχεν ἐπιχειρήσῃ ταξιδίον εἰς Παρισίους, εἶχε δὲ συναντήσῃ κατ' αὐτὸ εἰς τινα τῶν συνκωνοστροφῶν τῆς πριγκηπίσσης Ἐλίζας τὴν ὠραίαν ἐκείνην κόρην τοῦ στρατηγοῦ δε-Κοντρεμόν, ἦν ὁ παρισινὸς κόσμος, ἀναγεννώμενος τότε ἐκ τῆς τέφρας του, ἐγνώριζεν ἤδη ὑπὸ τὸ ἐπωνύμιον τῆς ὠραίας Μαγδαληνῆς και ἦτις ἦτο ὅσον ὠραία τόσον και πτωχή.

Παρὰ τὰ τεσσαράκοντα δὲ εἶη του και παρὰ τὰ σταθέρᾳ του σχέδια να μείνη ἄγαμος πρὸ τῶν ὀποιων ἀπὸ δεκαπενταετίας ἤδη προσέκρουον ὄλαι αἱ δεσποινίδες και ὄλαι αἱ χῆραι τῆς ρωσικῆς ἀριστοκρατίας, ὁ πρίγκηψ Μιχαήλ ἠράσθη τῆς νέας κόρης.

— Μήτηρ, ἠρώτησεν αἰφνιδίως ἐσπέραν τινὰ ἡ Μαγδαληνὴ τὴν χῆραν τοῦ ἦρωος τῆς Γραβελόττης, θὰ εὐχαριστήθῃς να γείνω πριγκηπίσσα;....

— Ὅχι ἐντελῶς, ἀπεκρίθη ἡ μήτηρ της, διότι σὲ ἔκαμα ἀρκετὰ ὠραίαν διὰ να γείνης βασίλισσα..... Ἄλλὰ βασίλισσα κατ' αὐτόν τὸν καιρόν!...

Πράγματι, δὲν ἐνθυμοῦμαι να συνήντησα ἄλλοτε ἐν συνόλῳ τοιοῦτον τύπον ἀνθρωπίνης καλλονῆς. Νομίζω ὅτι τὴν βλέπω ἀκόμη, θαυμασίαν, εἰς τὴν Ὀπεραν, ἐν ἐσπέρας, ἐβδομά-

δας τινὰς μετὰ τὸν γάμον της. Ὁ ἡμποροῦσα να στοιχηματίσω ὅτι εἰς τὰ πρὸ τῆς ὀρχήστρας καθίσματα θὰ ὑπῆρχον τοῦλάχιστον πεντήκοντα ἔρασταὶ αὐτῆς, πρῶτον ἡ νῦν, διαφλεγομένοι ἐν ἀγνοίᾳ της ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὴν καλλονὴν της αἰσθήματος, παρ' ἄλλοις μὲν περιοριζόμενοι εἰς τὰ ὄρια τῆς ἀπλῆς συμπαιθείας, παρ' ἄλλοις δὲ φθάνοντες μέχρις αὐτοῦ τοῦ ἀπέλειπτος πάθους. Κρίνετε δὲ βεβαίως ἐκ τούτου κατὰ πόσον θὰ ἤκουαν τὸ ἐσπέρας αὐτὸ τὴν μουσικὴν. Ὁ ἡμποροῦσαν να παραστήσουν αἰφνιδίως ἐνώπιόν των τὸν Μικρὸν Δούκα ἀντὶ τῶν Ὀληγῶτων χωρὶς κανεὶς των να τὸ πᾶρη εἰδῆσιν.

Ἡ ἐσπέρα αὕτη ὑπῆρξε και θὰ εἶνε ἴσως ἀκόμη δι' αὐτὴν ἡ μάλλον ἀξιωμαθόμενος ἐκ τῶν τῆς νεότητος τῆς Μαγδαληνῆς. Ἐφαίνετο ὡς να ἤσθάνετο τὴν ἱκανοποιεῖν μουσικῆς ἐκδικήσεως ἐναντίον τοῦ φύλου μας ὅπερ δὲν τῆς εἰκνεὶ τότε ἡ μνησικακίαν διότι μεταξὺ ὄλων αὐτῶν τῶν ἀνδρῶν οἵτινες κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην θὰ ἠδύναντο να καταστραφῶσιν ἐν ἀγαπηθῶσιν ὑπ' αὐτῆς ἔστω και ἐπὶ μιαν μόνον ὄραν, κανεὶς δὲν ὑπῆρχεν ὅστις ἄλλοτε να μὴ τὴν εἶχεν εὐρὴ πολὺ πτωχὴν ἢ ὡστε να ἀποφασίσῃ να τὴν κάμη σύντροφον τῆς ζωῆς του.

Μόνη, ἐν τῷ εὐρεὶ θεωρεῖφ της, μετὰ τοῦ συζύγου της, ὑπερήφανος, μόλις ὑπομειδῶσα κατὰ τὸ φαινόμενον ἀλλὰ κατὰ βάθος κάλλουσα ὄλη ἐκ τοῦ ἐρεθισμοῦ, ἐκ τῆς αἰσθήσεως τοῦ θριάμβου, ἐπεδείκνυε τὴν ὠραίαν μορφήν της λάμπουσαν ὡς να ἀντενάκλα τὸν θαυμασμὸν ἀπαρχιλάκτως ὡς οἱ ἀδάμαντές της ἀντενάκλων τὰ φῶτα. Ἐἷ ἀληθείᾳ ἦτο ζῶν συγκρητικόν, διότι θὰ ἠδύνατο βεβαίως να εἶπῃ πρὸς εαυτὴν:

— Παρατηρῶ ἐδῶ αἰκισιπέντα τοῦλάχιστον γυναικῆς αἰτινες εἶνε ὠραῖαι· ἀλλ' ἐγὼ εἶμαι ἡ ὠραιότερα.

Τὴν ἐσπέραν αὐτὴν ἀκριβῶς, Ἀμερικανὶς τις, πολλάκις ἐκατομμυριοῦχος ἀλλὰ ποσῶς εὐμορφος, ἠναγκάζετο ἐν τῷ θεωρεῖφ της να προβῆ εἰς τὴν ἐπομένην ὁμολογίαν:

— Δὲν θὰ πύχθῃμι να ὠμοίωζα πρὸς τὴν πριγκηπίσσαν Μιχαήλ, διότι θὰ ἐζήτουν πάρα πολλά. Ἄλλὰ μόνον διὰ να εἶχα τὰ δόντια της θὰ εἶδα τὸ μέγαρόν μου τῶν Ἡλυσιῶν Πεδίων και ὅτι εἶνε μέσα, μαζί ἀκόμη με τὸ κιβώτιον τῶν διαμαντικῶν μου. Μὲ τέτοια δόντια δὲν εἶνε ἀνάγκη να εἶσαι εὐμορφος· ἀρκεὶ να γελᾷς ἢ να χασμάσαι ἀναλόγως με τὰς περιστάσεις και ὄλος ὁ κόσμος θὰ εἶνε εἰς τοὺς πόδας σου.

— Δηλαδὴ εἰς τοὺς πόδας τῶν ὀδόντων σου, παρετήρησεν εὐφυῶς εἰς διπλωμάτης. Φοβοῦμαι ὄμως μήπως ἡ πριγκηπίσσα μέλλει να χασμάται περισσότερον παρὰ να γελᾷ εἰς τὸ ἐξῆς. Ἡ Αὐτοῦ Ἐξουχότης ὁ σύζυγός της δὲν φαίνεται να εἶνε χαρακτήρος οὔτε πολὺ διασκεδαστικοῦ οὔτε

πολύ ευχέριστα. Πλέον η άπαξ ή ώραία Μαγδαληνή μου φαίνεται ότι θα επιθυμήση το Παρίσι...

Β'

Άληθώς, όχι, ο πρίγκηψ δέν ήτο ευχέριστος, ούτε κατ' αὐτήν τήν ὥραν τοῦ γάμου του. Ἄλλο μετ' ὀλίγα ἔτη μάλιστα, ήτο ἀκόμη ὀλιγώτερον — και ή πριγκήπισσα θα ήδύνατο να μαρτυρήση περί τούτου.

Χάρις εις τήν φιλαρέσκειαν τής γυναικός του είχα καταστή ζηλότυπος ὡς τίγρις και χάρις εις τήν εὐνοϊαν τοῦ Τσάρου ὑπουργός τής Ἀστυνομίας. Ὁμολογήσατε δέ ότι αἱ δύο αὐται ιδιότητες, ήνωμένοι μάλιστα, δέν εἶνε τοιαῦται ὥστε να καταστήσουν τινά ἀξιαγάπητον.

Ἐν τούτοις, τοιοῦτοτρόπως, εἶχεν εὖρη, τὸ μέσον να χρησιμοποιήση τήν δημοσίαν αὐτοῦ ὑπηρεσίαν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τής ιδιωτικῆς του ζηλοτυπίας. Ἀπαρξιλάκτως και παρ' ήμιν οἱ κύριοι τῶν ὑπουργείων μεταχειρίζονται πολλάκις κανένα κλητῆρα ὠπλισμένον μέχρι ὀδόντων ή και ἀκόμη ὑψηλότερα... διὰ να ζητήσουν κανέν κάθισμα εις κανέν θέατρον.

Ὁ πρίγκηψ Μιχαήλ δέν μετεχειρίζετο κλητῆρας οὔτε στρατιώτας, μολοντί είχε πληθὺς εις τήν διαθέσιν του. Εἶχεν εὖρη ἀπλούστερον να ἐκλέξη πρὸς κατασκοπείαν τής γυναικός του, τὸν ἀμαξηλάτην ὅστις τήν ὠδήγει ἐφ' ἀμάξης και τὸν θυρωρὸν τοῦ μεγάρου των. Ἀκολουθῶν δὲ ὡς ἐφεδρείαν και ἐπικουρίαν είχε τοὺς ὑπαλλήλους τής μυστικῆς ἀστυνομίας.

Κατ' ἀρχάς, ὁ δυστυχῆς ὑπουργός διὰ τοῦ τρόπου τούτου είχε κατορθώση ν' ἀναγνώση, κατὰ δωδεκάδρας, ἀπειρίαν ἐρωτικῶν ἐπιστολῶν ἀπειθυνομένων πρὸς τήν γυναίκα του, ἐν αἷς διάφοροι ἐξέφραζον πρὸς αὐτήν τὰ αἰσθημάτα ὅτινα τοῖς ἐνέπνεεν ἐπὶ παντός τόνου και παντός μέτρου — και ἐνίοτε ἀνευ μέτρου. Ἄλλ' ἔπειτα τὸ πρᾶγμα περιωρίσθη, ὅχι διότι ή πριγκήπισσα είχε τυχὸν γείνη ὀλιγώτερον ἑλκυστικῆ, ἀλλὰ διότι, πιθανώτερον, οἱ ἀποστολεῖς είχαν ἀρχίση να δυσπιστοῦν. Πράγματι, περιέργως, ὅλοι ὅσοι είχαν ἀποφασίση να ἐμπιστευθοῦν τοὺς πόθους των εις τὰ ταχυδρομεία ή τοὺς τηλεγράφους τής Αὐτοῦ Μεγαλειότητος ἔβλεπαν μετὰ τινὰ χρόνον τήν κακὴν τύχην να προσκαλλᾶται εις αὐτοὺς ὑπὸ τὰς μάλλον ἀνεπίστους και παραδρόξους μορφάς. Ὅα ἔλεγέ τις, ὅπως τὸ διατύπωσεν εὐτραπέλως ἐν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος θυμάτων, ή ὅτι ή πριγκήπισσα είχε κακὸ μάτι ή ὅτι ὁ πρίγκηψ είχε πολὺ καλὸν...

Ἐννοεῖται καλῶς ὅτι αἱ ἀπαντήσεις τής πριγκήπισσης ὡς και αἱ πρὸς αὐτήν ἐπιστολαὶ διήρχοντο ἀναγκαίως ἀπὸ τὸ γραφεῖον τής μυστικῆς ἀστυνομίας και ή Ἐξοχότης του ήδύνατο οὕτω να πεισθῆ ότι ήτο σύζυγος μιᾶς λυσσαλέας φι-

λαρίσκου, ἀλλ' οὐδέν πλέον τούτου, ἐφ' ἧ και ήσθάνετο σχετικὴν τινὰ ευχάριστησιν. Διότι πάντοτε ευχάρισταις εἶνε ὅταν ἀκούης τήν κραυγὴν ἀφωτιά! ἐν εἰς τὸ σπῆτι σου, ν' ἀνακαλύπτῃς ὅτι τὸ πρᾶγμα περιορίζεται εις μίαν κακῶς καθαρισθεῖσαν καπνοδόχον. Ὅσον ὅμως διὰ να κάμη ὁ ἴδιος τὸν καπνοδοχοκαθαριστήν, ὁ δυστυχῆς πρίγκηψ δέν είχε καιρόν, διότι ή ζωὴ τοῦ Τσάρου τοῦ ἔδιδε τὴν ἑνασχόλησιν με τοὺς μηδενιστάς ὅσων και ή ἀρετὴ τής πριγκήπισσης με τοὺς ἐρωτολήπτους.

Ὅθεν, ήμπερὲ τις να κρίνη περὶ τής φρικαλέας ἐκπλήξεώς του, ὅταν ήμέραν τινὰ ἀνέγνωσε τήν ἀκόλουθον ἐπιστολήν ής ἐγνώριζε πολὺ καλὰ τὸ γράψιμον, μολοντί δέν ήτο ὑπογεγραμμένη ή διὰ τοῦ ἀρχικοῦ μόνον στοιχείου:

«Φαίνεται, ἔγραφεν ή Μαγδαληνὴ εις μυστηριώδη τινὰ ἀνταποκριτήν, ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ ὁ ἀναχωρήση διὰ Βαρσοβίαν ἐνωρίτερα ἀφ' ἧτι ἐνομιζέτο. Ἐτοιμασθῆτε λοιπὸν να κινήσετε με πρώτων πρόσκλησιν, διότι ποῖος εἰξεύρει ἂν θα ἐπανεύρωμεν τοιαύτην εὐκαιρίαν; Δέν σᾶς ἀφήκα ἐν ἀγνοίᾳ τῶν δυσκολιῶν τής ἐπιχειρήσεως. Προσπαθήσατε λοιπὸν να ἐπιτύχητε ἀμέσως και ἀνευ ἐμποδίων. Θα παρουσιασθῆτε εις τὸ μέγαρον ὡς φίλος τής οικογενείας μου ταξειδεύων ἐν Ρωσίᾳ χάριν διασκεδάσεως. Προτὸν ἀναχωρήσητε περάσατε ἀπὸ τήν μητέρα μου διὰ να τήν ἰδῆτε. Θα σᾶς δώση καιμίαν παραγγελίαν, οἰανδήποτε, δι' ἐμέ, και αὐτὴ θα σᾶς χρησιμεύση ἐν ἀνάγκῃ διὰ να εἰσαχθῆτε παρ' ἐμοῖς.»

Ὁ δυστυχῆς πρίγκηψ ήτο ἐκτός ἑαυτοῦ ὅταν ἐτελείωσε τὸ τρομερὸν αὐτὸ ἀνάγνωσμα. Οὕτω λοιπὸν, τήν συνομοσίαν αὐτήν ήν κατεπολέμει ήμέραν και νύκτα διὰ τοῦ σιδήρου, διὰ τής εἰρηκτῆς και διὰ τής ἐξορίας, αὐτὸν τὸν τερατιώδη και ἀνηλεῆ ἀγῶνα διακλήρου στρατιᾶς θηριῶν ἐναντίον ἐνὸς μόνου ἀνθρώπου, τήν ἀνεύρισκεν εις αὐτήν τήν ἐστίαν του, εις αὐτὸν τὸν οἶκόν του. Ἦτο ή ἰδία σύζυγός του, ή ώραία Μαγδαληνὴ, ἐκείνη ήτις ἔλεγε πρὸς τὸν δολοφόνου: «Ἰδοὺ ή ὄρα, ἐστὲ ἐτοιμοί!...»

Πρὸς τί λοιπὸν να ἐξακολουθήση τις παλαιῶν εις τὸ ἐξῆς; ... Ποία εἰμαρμένη ὠπλιζεν ἐναντίον τοῦ ἀτυχοῦς αὐτοῦ μονάρχου και αὐτήν τήν ξένην τήν ἰδίαν; ... Ἡ γυνὴ αὐτὴ τὰ εἶχεν ὄλα: τήν νεότητα, τὸ κάλλος, τὸν ὄλθον, τὸν θαυμασμόν... Και ἐν τούτοις... εἶχε γίνη μηδενίστρια!... Τί τής ἔλειπε λοιπὸν;... Ποῖον πάθος τήν ἐξῆθει εις τὸ ἐγκλημα, και αὐτήν ἀκόμη, ἀψηφούσαν τὸν κίνδυνον τοῦ ἀχύρου τής στρωμνῆς τοῦ δεσποτηρίου ήτις θα κατεπλήγωνε τὸ χάριεν αὐτὸ σῶμα, τοῦ σχοινίου τής ἀγγόνης ὅπερ θα ἔθραυε τὸν ἀλαβάστρινον αὐτὸν λοιμόν, τής χιόνος τής Σιβηρίας

ήτις θα ἐπάγωνε τοὺς ὡς αὐτήν λευκοὺς τοὺς πόδας; ...

— Ἄ! ἐσκέφθη ὁ ταλαίπωρος, δέν ἐνόησα πῶς να τήν κάμω εὐτυχῆ! Ἐδείχθη πολὺ ζηλότυπος. Μὴ μισεῖ, και τὸ μισὸς τῆς εὖρεν αὐτήν τήν ἐκδικησιν, ἀπίστευτον και ἐξοχον ἐν τῇ ἀπιθάνῳ φρικωδίᾳ τῆς! ...

Τί ἔπρεπεν ἐν τούτοις να γείνη; ... Ἐσκέφθη πρώτον να φονεύση τήν γυναίκα του και ν' αὐτοκτονήση ἔπειτα ἀφίνων τὸν κόσμον να φαντασθῆ και να πιστεύη ἱστορίαν τινὰ μοιχείας ἀνακαλυφθείσης, διότι ὁ πιστὸς τοῦ Τσάρου ὑπήκοος προετίμα τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς ἀτιμίας ἀντὶ τοῦ ἄλλου. Κατόπιν τῷ ἐπήλθεν ή ἰδέα να τρέξῃ και να προσπέσῃ εις τοὺς πόδας τοῦ αὐτοκράτορος και να τῷ διηγηθῆ τὰ πάντα, μεθ' ἧ να ἐξαφανισθῆ διὰ παντός μετὰ τής ἐνόχου. Ἄλλὰ τὸ αἰσθημα τοῦ καθήκοντος τὸν ἐσαμαρτήσεν. Ἐκράτει τὸ νῆμα μιᾶς συνομοσίας. Ἐπρεπε ν' ἀνακαλύψῃ ὅλον τὸ σχέδιον αὐτῆς και πρὸς τοῦτο ήρκει μόνον ν' ἀφήσῃ ἐλευθέραν τήν ἀποστολήν τοῦ γράμματος εις τὸν πρὸς ὃν ἦρον. Ὁ δολοφόνος θα παρεδίδετο μόνος. Ἦδη ὁ ὑπουργός κατεῖχε τὸ ὄνομα του: Νικολσον!... Κᾶποιος Ἄγγλος ή Ἀμερικανὸς πιθανότατα, εἰδήμων δυναμιτιστής, ή ἀπλῶς κανεὶς σπουδαστῆς ρώσος ὑπὸ ψευδῶνυμον.

Τὸ γράμμα ἐστάλη και τὸ βράδου ὁ πρίγκηψ και ή πριγκήπισσα παρευρίσκοντο εις τήν Ὅπεραν ἐν τῷ θεατρῷ των αὐτὸς, ὡχρός, τρέμων ἐν πυρετῷ, γηράσας κατὰ δεκαπέντε ἔτη αὐτῆ, ἑλκυστικώτερα και μάλλον περιστοιχιζομένη ὑπὸ θαυμαστῶν ή ἄλλοτέ ποτε

— Εἶσθε ἄρρωστος, Μιχαήλ! εἶπεν ή Μαγδαληνὴ πρὸς τὸν σύζυγόν της, μειδιῶσα ἐν τῇ ἀμάξῃ ήτις τοὺς ὠδήγει εις τὸν οἶκόν των.

— Ποῦ τὸ βλέπετε; ... ἀπεκρίθη ἐκείνος δι' ὕφους παραδόξως σκυθρωποῦ.

— Ποῦ τὸ βλέπω; Δέν εἶσθε καθόλου ζηλότυπος ἀπόψε! ...

Γ'

Μετὰ μίαν ἐβδομάδα, ὁ ὑπουργός τής Ἀστυνομίας εἶπεν εις τήν σύζυγόν του, χωρὶς να φαίνεται δίδων σημασίαν εις τὸ πρᾶγμα:

— Τήν Πέμπτην ἀναχωρεῖ ἐκ Πετρούπολεως ὁ Τσάρος ...

— Ἀλήθεια! ἐκράξεν αὐτὴ μὸλις συγκινηθεῖσα ἐκ τῆς εἰδήσεως. Αἱ ἐφημερίδες ἀναφέρουν ἄλλην ήμέραν.

Ἐκείνος δέ, ἐξαπατῶν ἐπίτηδες τήν συνένοιχόν τοῦ Νικολσον, διότι είχε τὸ σχέδιόν του.

— Ναι, ἀλλὰ θέλουν να ματαιώσουν τοὺς σκοποὺς ἐκείνων ὅσοι τυχὸν ἔχουν κακὰ σχέδια...

Ἐπειτα συνώμιλησαν περὶ ἄλλων πραγμάτων, αὐτοῦ θαυμαζόντος κατὰ βάθος τήν ψυχικὴν δύναμιν τοῦ ἀναξίου τούτου πλάσματος.

Ἀὐθιμῆρον, ἐνόητεν ὅτι ὁ δόλος του ἐπέτυχε, διότι ἀπὸ τοῦ τηλεγραφίου τῷ διεβιβάσθη ἀμέσως τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα ὅπερ ή πριγκήπισσα ἀπέστειλεν ἐννοεῖται εις ποῖον:

— «Εἶνε διὰ τήν Πέμπτην. Ἐστὲ ἀκριβῆς.»

Φυσικῶ τῷ λόγῳ, ή Πέμπτη παρήλαε χωρὶς οὔτε ὁ Τσάρος οὔτε ὁ ὑπουργός του να ἐγκαταλείπουν τήν πρωτεύουσιν, ή δὲ Μαγδαληνὴ κατέστη αἰφνιδίως λίαν ἀνήσυχος ἐπὶ τῇ εἰδήσει τῆς αἰφνιδίας ταύτης μεταβολῆς.

Τήν ἐπιούσαν, μετὰ μεσημβρίαν, ὑποκείμενόν τι, πλουσίως ἐνδεδυμένον, με τὸ στήθος περυσμημένον δι' ὑπερμεγέθους παρασήμου, παρουσιάζετο εις τὸ μέγαρον τοῦ πρίγκηπος Μιχαήλ.

— Τί ἐπιθυμεῖ ὁ κύριος; ... ἠρώτησεν αὐτόν, ὑποκλίνων μέχρις ἐδάφους, ὁ θυρωρὸς ὃν είχε δαείσῃ ἐπὶ τῇ περιστάσει τὸ ἕκτον τμήμα τῆς μυστικῆς ἀστυνομίας.

— Να χαιρετίσω τήν πριγκήπισσαν και να τῆς μεταδώσω μίαν παραγγελίαν ἐκ μέρους τῆς μητρός της. Εἶμαι ὁ ἱατρός Νικολσον.

— Καλλίστα, ἀπεκρίθη ὁ θυρωρὸς. Ὁ κύριος ἀναμένεται. Ἡ κυρία πριγκήπισσα εἶνε εις ἐπίσκεψιν μιᾶς φίλης της και διέταξε να σᾶς δηγήσωμεν ἅμα ἔλθετε παρ' αὐτῆ. Ἐντὸς πέντε λεπτῶν ή ἅμαξα θα εἶνε ἐτοιμῆ.

Ὁ Νικολσον μὸλις είχε προφθάση να παρατήρηση μετὰ θαυμασμοῦ εἰκόνας τινὰς τοῦ προθαλάμου, διότι ήτο γνωστῆς τῆς ζωγραφικῆς, ὅτε προσεκλήθη ν' ἀναβῆ εις τὸν δῖφρον, ἐφ' οὔ ὁ θυρωρὸς ἔλαβε θέσιν πλησίον του χωρὶς να τοῦ ζητήσῃ τήν ἄδειαν.

— Ἀστεία συνήθεια! ἐσκέφθη ὁ Νικολσον. Ἡμποροῦσε να καθῆσῃ και μπροστὰ μου φαίνεται! ...

Περὶ τὸν να εἶπω ὅτι μετὰ ἐν τέταρτον ὁ αὐτοκαλούμενος δόκτωρ Νικολσον εὕρισκατο ἐν τῇ καλλιτέρᾳ, δηλαδὴ ἐν τῇ ἀσφαλιστέρᾳ εἰρηκτῆ τῆς Πετρούπολεως, ὅπου ἂν ἀνεμένετο παρά τινος ὁ τίς οὗτος βεβαίως δέν ήτο βεβαίως ή πριγκήπισσα.

Ἐντὸς εἶδους τινὸς αἰθούσης σκυθρωπῆς, πλήρους ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων πανόπλων ὡς ἐπὶ μάχη, ἔταμόν τι, ἄγνωστον αὐτῷ και ὅπερ ήτο ὁ ἴδιος ὁ πρίγκηψ, ήρχισε να τὸν ἐξετάζη μετὰ τοιαύτης ἐλλείψεως ἀβρότητος και φιλοφροσύνης ὥστε ὁ δυστυχῆς Νικολσον, μὴ συνειδημένος, δέν ήδύνατο να τὸ ὑποφέρῃ.

— Αὐτὸ εἶνε ἀτιμία! ἐκράυγαζε κινούμενος ὄλος. Ἐρχομαι ἀπὸ τὸ Παρίσι σήμερα τὸ πρωὶ φριβῶς. Δέν εἶπα τρεῖς λέξεις ἀκόμη εις κανένα και μὸλις παρουσιάζομαι εις τῆς πριγκήπισσης με συλλαμβάνουν ὡς κλέπτην!

— Γνωρίζεις τήν πριγκήπισσαν; ἠρώτησε ψυχρότατα ὁ πρίγκηψ.

— Ἄν τήν γνωρίζω! Ἄλλὰ σχεδὸν τήν εἰ-

δα να γεννάται!... Να ή επιστολή τῆς μητρὸς τῆς, χήρας ἐνὸς μεγάλου στρατηγού... Ἐξ ἄλλου, εἶμαι πολίτης ἀμερικανὸς καὶ διαμαρτύρομαι!...

— Ἰάξτε αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον μὲ προσοχὴν, διέκοψεν ὁ πρίγκηψ χωρὶς νὰ φαίνεται ὅτι ἀκούει.

Οὐδὲν τὸ ὑποπτον εὐρέθη ἐπὶ τοῦ Νικολσον, οὐδὲν, εἰμὴ μόνον μία θήκη μικρὰ μετ' ἐπιμελείας τυλιγμένη... Ἄν ἦτο σατανικόν τι, καταχθονίον τι μηχανήμα!... Ὅα ἐπρεπε νὰ δημολογήσῃ κανεὶς ὅτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Φιέσκη ἡ ἐπιστήμη τοῦ νὰ φέρῃ τις ἐφ' ἑαυτοῦ καταχθόνια μηχανήματα ἔκαμε τρομερὰς προόδους!...

Μηχανικός τις τῆς Σχολῆς τῶν Ἰορπιλλῶν, προσκεκολλημένος εἰς τὸ ὑπουργεῖον δι' ἀναλόγους περιστάσεις, ἔλυσε τὸ δέμα μετ' ὅλων τῶν ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης ὀριζομένων προφυλάξεων. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν παρισταμένων ἐλάχιστα ἦσαν θαρραλέοι καὶ πάντες ἀνέμενον φρικαλέαν τινὰ ἐκρηξίν... Ἄλλὰ τίποτε ἐντακτον δὲν ἔλαβε χώραν. Μόνον ὁ μηχανικός εἶχεν ἐπὶ τῶν χειλέων παράδοξόν τι μείδιμα ὅταν ἔτεινε τὴν θήκην ἀνοικτὴν πρὸς τὸν πρίγκηπα, ὅστις ἔσπευσε ἄλλως τε νὰ τὴν βάλῃ ταχέως εἰς τὴν τσέπην του ἀφοῦ ἔρριψεν ἐπ' αὐτῆς τὸ βλέμμα...

— Ὡστε λοιπόν... εἶπε πρὸς τὸν Νικολσον, ἄστε... εἰθε...

— Ὁδοντοῖατρός ἀμερικανός, κύριε, καὶ πολὺ βιαστικός μάλιστα... Ἰπιθυμῶ νὰ ἐπιστρέψω εἰς Παρισίους τάχιστα... Ἡ ἐργασία μου μοῦ τὸ ἐπιβάλλει...

Μετὰ πέντε λεπτά, ὁ Νικολσον ἦτο ἐκ νέου ἐπὶ τοῦ θύφρου, ἔχων ὅμως τὴν φορὰν ταύτην ὡς συντροφεὸν τὸν ἴδιον πρίγκηπα αὐτοπροσώπως, ὅστις τῇ εἰδίδεν ἐξηγήσεις παντοιοτρόπως.

— Ἄλλὰ, ἔλεγε ταυτοχρόνως ὁ σύζυγος τῆς ὡραίας Μαγδαληνῆς, πῶς γίνεται νὰ μὴν παρατηρήσω ποτὲ τίποτε;...

— Ἐξοχώτατε, ἀπακρίθη ὑπερηφάνως ὁ ἀμερικανός, ἂν παρατηρεῖτε τὸ παρκαμικόν, αἱ ὀδοντοστοιχίαι Νικολσον δὲν θὰ ἤξιζαν τὴν φήμην τῶν...

— Ὡστε τὰ δόντια τῆς πρίγκηπισσῆς...

— Ψεύτικα, πρίγκηψ μου, ψεύτικα. Νευράτη, ἡ δεσποινὶς δὲ-Κοντρεμόν ἔπασσε μίαν φορὰν ἀπὸ τὸ ἄλογον καὶ ἔσπασεν ὅλην τὴν σιαγόνα τῆς. Τῆς κατεσκεύασα τότε ἐν τῶν καλλιτέρων μηχανημάτων ἀπὸ ὅσα ἐβγῆκαν ἀπὸ τὰ χέρια μου. Ἄλλ' ὅλα τὰ πράγματα χαλοῦν καὶ ἠρχόμουν νὰ τῆς βάλω ἓνα καινούργιο κατὰ τὴν ἀπουσίαν σας...

Τὸ κοινὸν οὐδέποτε ἔμαθε τὸ συμβῆν. Παρατηρεῖται μόνον ἔκτοτε ὅτι ὁ πρίγκηψ δὲν εἶνε ὅσον πρότερον ἐρωτεύμενος μὲ τὴν γυναῖκα του. Ὡ ἀνθρωπίνῃ καρδίᾳ!

(Léon de Tinsau)

M*

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΓΗΝ

Τοῦ ὁγδοῦ διεθνούς συνεδρίου τῶν Ἀσιανολόγων, ὅπερ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ προσεχοῦς Σεπτεμβρίου θὰ συνέλθῃ ἐν Στοκχόλμῃ καὶ ἐν Χριστιανίᾳ, θὰ προεδρεύσῃ ὁ βασιλεὺς τῆς Σουηδίας Ὁσκάρ. Πῆς τὸ συνέδριον τοῦτο προσεκλήθη νὰ πέμψῃ ἀντιπρόσωπόν του καὶ τὸ Ἰθονικὸν Πανεπιστήμιον. Ἐκ τῶν ἡμετέρων λόγων θὰ μετέσχη αὐτῷ ὁ καθηγητὴς κ. Π. Καρολίδης.

— Ἐξ Ἄθων μετέβη εἰς Ἀμερικὴν, προτιθεμένη νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν ἐν Παρισίοις Παγκόσμιον Ἐκθεσιν, ἀνεψιὰ τις τοῦ βασιλέως Καλακαούα, ἡ ἡγεμονὶς Καλουκανί, ὠραιότερη νεά, τὴν ἡλικίαν δεκαπενταετίης. Ἐἶναι αὕτη θυγάτηρ τῆς περικαλλοῦς καὶ πλουσιωτάτης ἀδελφῆς τοῦ Καλακαούα, τῆς ἡγεμονίδος Λικουλικί, ἡ τις πρὸ διετίας ἔρριψεν ἑαυτὴν εἰς τὸν κρατῆρα τοῦ ἡφαίστειου Μαοῦνα Ἄσα, καὶ εὔρεν ἐν αὐτῇ τὸν θάνατον ὡς ὁ ἀρχαῖος Ἰσλλην φιλόσοφος Πυπεδοκλῆς ἐν τῇ Λίτνῃ.

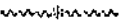
— Κατὰ στατιστικὴν τοῦ τμήματος τῶν φυλακῶν τοῦ ὑπουργείου τῆς δικαιοσύνης, ὅλοι οἱ ἐν ταῖς φυλακαῖς τῆς Ἑλλάδος κατόδικοι, ὧν ὁ παλαιότερος κατεδικάσθη κατὰ τὸ 1868, ἀνέρχονται εἰς 5069. Ἐκ τούτων 241 εἰσι καταδικαστέμιοι εἰς ἰσόβια δεσμὰ, 1524 εἰς πρόσκαιρα, 1719 εἰς εἰρκτὴν καὶ 1385 εἰς φυλάκισιν. Αἱ κατόδικοι γυναῖκες εἰσι καθ' ὅλον τὸ κράτος 69, ἔξ ὧν 7 εἰς ἰσόβια δεσμὰ, 15 εἰς πρόσκαιρα, 10 εἰς εἰρκτὴν καὶ 37 εἰς φυλάκισιν.

— Ἐτὸ ἀνάκτορον Κρόνθεργν τοιοῦτον φέρῃ τίτλον τὸ ἱστορικὸν δρῆμα τοῦ βασιλέως τῆς Σουηδίας Ὁσκάρ Β', τὸ ὅποιον ὁ ἀναβιβασθῆ ἐπὶ τῆς σκηνῆς πολλῶν γεωμετρικῶν θεάτρων κατὰ τὴν προσεχῆ χημερινὴν περιόδον.

— Ὁ ἰαπωνικὸς τύπος βαίνει γοργῶς πρὸς τὴν πρόδον. Ἐν Τόκιω ἐκδίδονται τὴν σήμερον 215 ἐφημερίδες καὶ περιοδικά, ἔχοντα ὅλικήν κυκλοφορίαν 3675321 φύλλων ἐν τῇ ἰαπωνικῇ πρωτεύουσῃ, 1631821 ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ 12247 ἐν τῇ ἐξωτερικῇ.

— Τὸ διεθνὲς ἰατρικὸν συνέδριον, συνελθὼν τελευταῖον ἐν Βλασκινῶν τῆς Ἀμερικῆς, ὤρισε τόπον τῆς προσεχοῦς αὐτοῦ συνόδου κατὰ τὸ ἔτος 1890 τὸ Βερολίνον.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Ἡ ψυχὴ ἐνὸς ποιητοῦ ἀνευρίσκει τὴν ποίησιν καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ταπεινοτάτῃ πεζότητι ἡ ψυχὴ ἐνὸς πελοῦ ἀνθρώπου οὐδὲν ἀποδέχεται καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ὑψηλοτάτης ποιήσεως.

Ἡ ὄνειροπόλησις αὕτη ἦν καλοῦμεν Ἐλπίδα, ἀπαλλάττει ἡμᾶς ἐκ τῶν πραγματικῶν δεινῶν πολὺ μᾶλλον παρὰ ἡ πραγματικότης ἐκ τῶν φανταστικῶν δυστυχημάτων.

ΕΔΩ Κ' ΕΚΕΙ

Λογικὴ τῶν παιδίων.

- Μαμά, δός μου γάλα· δὲν ἔχω καθόλου.
- Πῶς δὲν ἔχεις; τῶρα δὲν σοῦ ἔβαλα τόσον;
- Μὰ ἐκεῖνο δὲν τὸ ἤπια ἐγώ, μοῦ τὸ ἤπιαν τὰ παξιμάδια.